

KARAS – NE KARO METU

Arvydo Anušausko knygoje "Lietuvių tautos sovietinis naikinimas 1940 - 1958 metais" pateikiami skausmą ir siaubą keliantys skaičiai, sakantys, kad pokaryje, per devynerius partizaninių kovų metus buvo nukauta 19880 ir suimtas 18841 atvirame pasipriešinime dalyvavęs kovotojas. Vienais metais žuvusiųjų skaičius sudarydavo apie pusę tūkstančio, o kai kuriais – daugiau kaip devynis tūkstančius. Vidutiniškai tuo metu Lietuva kasmet prarasdavo per 2200 geriausių ir aktyviausių savo sūnų - laisvės kovotojų, o dar apie 2100 atsidurdavo kalėjimuose, lageriuose. Vyko tikras karas: okupuotos Lietuvos valstybės gyventojai faktiškai kariavo su pačia didžiausia ir nužemiausia to meto pasauline sovietine stalinine imperija.

Tačiau šiandieniniuose Lietuvos statistiniuose metraščiuose sutinkami skaičiai yra taip pat sunkūs ir nemažiau skaudūs. Nors kitų metų kovo 11-ąją pažymėsime atkurtos nepriklausomybės dešimtmečio sukaktį, bet už skaičių kalbos, lyg karo metais, vėl girdisi tragiška netektis. Tik ši kartą – beprasmiška.

Mažai kas pravirksta ar krūpčioja nuo skaičių. Jų beždės eilutės su virtine nulių, tėra tik statistika. Už jų nesigirdėti raudų, nesimato netekties, kaip ir veidų - nužudytų, savo valia išėjusių, kaip ir likusių jų gyvų artimųjų. Taigi galima tik probėgomis skaityti sociologų, statistikos specialistų ir policijos darbuotojų parengtas suvestines, vis pasiguodžiant viena vieniute mintimi: "Tai – ne apie mane (dar – ne apie ma-

Dr. Leonas Milčius
Kovo 11-osios Akto
signataras

ne).

Per devynerius pastaruosius metus nusižudė ar buvo nužudyti 16671 žmogus, vidutiniškai po 1852 – kasmet. Nuteistųjų laisvės atėmimu asmenų skaičius per šį laikotarpį jau viršijo 80 tūkstančių ribą, o įkalintų - 20 tūkst. Per metus nuteisiama daugiau nei po 18 tūkstančių asmenų, tačiau dėl perpildytų kalėjimų ir kitų priežasčių, pusei jų bausmės laikas atidedamas, o 2,5 tūkst. kasmet papildo kalinių būrius.

Ar paklausėme kada nors savęs: "Kokio dar karo reikia Lietuvai?" Nebijau būti apšauktas šventvagyste, tad palyginkime šį kartą tik skaičius - 1944 - 1952 metų, laisvės kovų aukas ir dabartines - reformų, visuotinio privatizavimo, valdininkijos, o gal savivalės klestėjimo aukas. Tik karo ir stichinių nelaimių metais valstybės taip masiškai praranda savo gyventojus ir netenka turto. Tik tokiu metu taip nuvertinamos bendražmogiškosios vertybės.

Gerai suprantu šaukiančius: "Negalima lyginti!" Negalima lyginti žmonių, žuvusių ir kentėjusių už tautos laisvę, šalusių miško žemėnėse, kovojusių su ginklu prieš okupacinę santvarką – su dabartiniais nepritapeliais, turto prievartautojais, kriminaliniais nusikaltėliais, kurie nesugeba ar nenori dorai gyventi, kurie gviešiasi lengvo turto, pamina paprasčiausią dorovę. "Ne vieta jiems tarp mūsų, ne vieta jiems laisvėje, ne vieta – tarp gyvųjų." Tik neatsakoma, ar bus tautos ir valstybės ateitis be žmonių –

gal ne visada dorų, gal ne taip suprantančių laisvosios rinkos dėsnius, gal per daug skubančių – kas į Europą, kas į Maljorką, kas į Lukiškių kalėjimą arba į Vilniaus Kariotiškių bei kitas kapines.

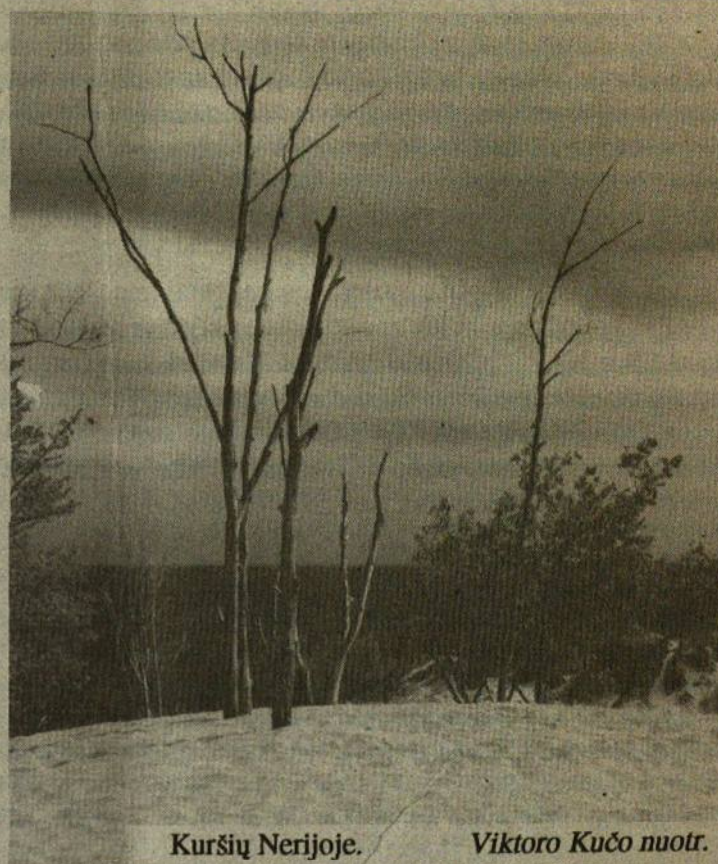
Taip priekaištauja, pamirštama daug dalykų. Pamirštama, kad visa tai vyksta mūsų tautoje, mūsų miestuose, visai šalia, net mūsų pačių šeimose. Visai atsitiktinai baisi nelaimė gali sustoti prie kiekvieno namo slenksčio. Pamirštama ir tai, kad visi turėjome arba dar turime motinas, kurios skaudžiau už visus ilgisi ir verkia savo vaikų. Ir mes turime arba dar turėsime vaikus, kuriems esame arba būsime reikalingi. Turime draugus, pažįstamus ar bendradarbius, su kuriais lemta gyventi kartu – šioje žemėje ir šiuo laiku. Turėtume suprasti, kiek visi prarandame, kai mūsų žmonės, net jauni, užuot dirbę, auginę vaikus, statę namus, žudosi, žūsta ar ilgiems metams netenka laisvės. Kas suskaičiuos, kokios ateities ir kokio turto netenkame kasmet ir kasdien? Ir kas kaltas, kad šis tautos NAIKINIMOSI karas dar vyksta? Kodėl jis nesusitabdomas, kodėl tiek daug abejingų?

Laikraščiuose vis didesnės ir riebesnės darosi juodos "Kriminalinių savaičių" suvestinių antraštės. Antai:

spalio 12 - 18 d.: 7 nužudymai, 37 kūno sužalojimai, 1050 vagysčių, rasti 23 žmonių lavonai;

spalio 18 - 24 d.: 4 nužudymai, 37 kūno sužalojimai, 902 vagystės, rasti 33 lavonai.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Kuršių Nerijoje.

Viktoro Kučo nuotr.

PADĖKA

Aušra Hawkridge

Dėkoju Tau, Motule, Mama mano
Už tai, kad pėdsaką galiu palikt šioj žemėj.
Ir Tau, sūnau, kad Tu esi
Gyvybė mano ir viltis šviesi.
Ir tau, mielas, už kantrybę, meilę, viltį.
Kad vėlei čia, naujoj šaly galiu užgimti.

Dėkoju, Lietuva, ir Tau, kad mano Tu esi
Su skauduliu ir nuopoliu, bet man vis tiek šviesi,
Ten mintimis galiu sugrįžt kasdieną.

Ir Jums, visiems dėkoju, draugai ir artimieji mano,
Kad buvote, kad esate šioj žemėj,
Kad prisišaukt ir pasikliaut galiu, kada gūdu ar gera –
Liūdėt ir pasidžiaugt kartu.

Ir priešams savo aš dėkoju ir pakeleiviams bendro kelio
Kad apsigint nuo vėtrų ir griausmų išmukt padėjot,
Suvokt, kiek daug šioj žemėj ne tik pykčio, melo, bet ir gero.

Dėkoju, Viešpatie, kad išgirdai mane,
Kada šaukiaus Tavęs naktį ir netekty,
Kad išgyvent padėjai nevilty.

Šiandien – tūtinga aš, nes Jūs visi atidavėt savęs po dalį
Ir nepalikote manęs vienos kely.
Kas būčiau aš be Jūs visų?
Tik pilkas grumstas ar nudžiuvęs medis be šaknų
Dulkėto kelio pakrašty.

O nuostabus gamtos kampeli!
Dėkinga tau esu, kad priglaudei mane kaip savą
Grožiuosi ir žaviuosi tavimi kasdieną.
Bet žinome abu, kad aš – ne tavo, tu – ne mano.

Manasis rytmetis paliko vakar dienoje.
Su saulės spinduliu pirmuoju
Ir rasos lašu ant ryto žiedo.
Ir smėlio kopom.
Kalnai manieji liko ten, kur jų ištis nėra.

Su giliu liūdesiu pranešame,
kad lapkričio 29 d., apie 1 val. nakties
mirė buvęs ilgametis "Dirvos" redaktorius

A.†A.
VYTAUTAS
GEDGAUDAS

"Vilties" draugijos valdyba ir "Dirvos" redakcijos bendradarbiai reiškia nuoširdžią užuojautą velionio redaktoriaus, 30 metų atidavusio šiam darbui, žmonai STEFAL ir kitiems jo artimiesiems.

JAV kongresmenas John Shimkus Šv. Jurgio parapijoje (Cleveland, OH). Iš kairės: Teresė Paškonytė, kongr. J. Shimkus, dr. Giedrė Matienė, dr. Nelė Juškėnienė ir dr. Stepas Matas.

Gerardo Juškėno nuotr.

Girdėta iš Vilniaus

• **KELIONĖ ATIDĖTA.** Prezidentas Valdas Adamkus nevyks į Rusiją, kur jis planavo lankytis gruodžio 3-5 dienomis. Vizitas neįvyks dėl Rusijos Prezidento Boriso Jecino ligos. Derinama kita vizito data. Manoma, kad tai galėtų įvykti gruodžio antroje pusėje. Aiškinant ta pačia priežastimi – B. Jecino liga – atšaukta lapkričio 26 d. planuota Rusijos ir Baltarusijos sąjungos sutarties pasirašymo ceremonija.

• **RYŠIAI PLEČIASI.** Ispanijos karalius Juan Carlos I lapkričio 23 d. priėmė naujojo Lietuvos Respublikos ambasadoriaus Vytauto Antano Dambravos skiriamuosius raštus. Po iškilmingos ceremonijos vykusiam pokalbyje Ispanijos monarchas nuoširdžiai pritarė Lietuvos pageidavimui stiprinti dvišalius prekybos ir kultūros santykius, kuo aktyviau bendradarbiauti ES ir NATO plėtros klausimais. Karalius Juan Carlos I taip pat pranešė apie ketinimą atidaryti ambasadą Vilniuje.

• **"MAŽEIKIŲ NAFTA" DIRBS.** Nuo lapkričio 15 d. dėl žaliavos trūkumo sustabdyta "Mažeikių nafta" per Būtingę importuoja 83,9 tūkstančius tonų Šiaurės jūros naftos. Įmonė pirmą kartą importuoja geresnės kokybės Šiaurės jūros naftą per beveik 20 metų savo veiklos laikotarpį. Perdirbant ją, tikimasi gauti daugiau šviesių naftos produktų – benzino ir dyzelinio kuro. "Mažeikių nafta" įvertins šią naftos rūšį, gaminama Europos kokybės reikalavimus atitinkančią produkciją.

• **PAMINKLAS A. BARANAUSKUI SEINUOSE.** Šalia Seinų katedros, Šv. Agotos aikštėje, lapkričio 23 d. sumontuotas paminklas lietuvių ir lenkų vyskupui, poetui Antanui Baranauskui. Paminklas atidengtas sekmadienį – lapkričio 28 d. Jo autorius – profesorius Gediminas Jokūbonis. Skulptorius džiaugiasi, jog skulptūrai parinkta vyskupiška vieta šalia katedros, kurioje Seinų vyskupas A. Baranauskas prieš 102 metus sakė pirmąjį pamokslą lietuvių kalba. 1902 m. šioje katedroje vyskupas ir palaidotas.

• **SUKAKTIS.** Vilniaus pedagoginis universitetas mini 60-mečio sukaktį. 1939 m. pradėjo darbą Vilniaus pedagoginis institutas. Jo pirmtakas – Klaipėdos pedagoginis institutas veikė 1935-1939 metais – kol Klaipėdą užgrobė vokiečiai. Jis buvo perkeltas į Panevėžį, o atgavus sostinę – į Vilnių.

• **UNIVERSITETAS – BE ELEKTROS?** Kauno medicinos universitetas Elektros tinklų gavo ultimatumą: nedelsiant apmokėti skolas už elektros energiją, priešingu atveju jos tiekimas bus nutrauktas. Universitetą pasiekė Kauno apygardos teismo pranešimas – jeigu per keturiolika dienų nebus sumokėti Kauno elektros tinklams 93 tūkst. Lt už suvartotą elektros energiją ir 16 tūkst. Lt pridėtinės vertės mokesčio, iš viso 109 tūkst. Lt, teismas leis juos išieškoti. Teismas taip pat pranešė, kad Medicinos universitetas dar privalo sumokėti žyminį mokesčių teismui, o tai sudaro 2725 Lt. Universitetas pinigų neturi, todėl skolų sumokėti negali. Jau nutrauktas elektros tiekimas šios aukštosios mokyklos gamybinei bazei – leidyklai, spaustuvei, garažui ir kitiems ūkio padaliniais.

• **BANKO VAGYS.** Naudojantis užsienyje registruotų kompanijų sąskaitomis per pusę metų iš "Litimpeks" galėjo būti pagrobta apie 10 milijonų JAV dolerių. Įtariama, kad bent kai kurios iš šių kompanijų priklauso patiems banko darbuotojams. Pinigai pradėti grobti tada, kai banko darbuotojai įsitikino, jog "Litimpeks" bankrotas – neišvengiamas.

• **PAGARSĖJIMAS.** Šiauliai, kurie didžiavosi gausiausiu darbininkų būriu, dabar garsėja didžiausiu bedarbių pulku. "Į darbą nereikia eiti 14 proc. šiauliečių", – praneša laikraščiai.

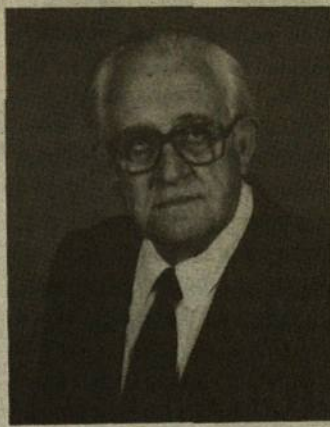
• **PASINIEČIŲ SKOLOS.** Pakrančių apsaugos pasienio policijos rinktinės laivai degalų atsargų turi tik vienai parai. Pasienio policijos skolos už patalpų šildymą, telefoną, transporto paslaugas pasiekė 212 tūkst. litų. Ketvirtą mėnesį pasieniečiai iš Finansų ministerijos gauna pinigų tik pareigūnų atlyginimams ir būtiniosios tarnybos karių maitinimui. Dėl lėšų trūkumo pasieniečiai negali tinkamai atlikti savo pareigų. Gali padaugėti kontrabandos ir kyšininkavimo atvejų.

• **SMUKIMAS.** Per devynis šių metų mėnesius Lietuvoje investuota 3 milijardai 644 mln. litų. Lyginant su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, investicijų sumažėjo 16,1 proc.

• **PRATURTĖJIMAS.** Neslūgstant susidomėjimui parlamentarų išgytais žemės sklypais, "Respublika" išsiaiškino, kad nemaža dalis gavusiųjų sklypus, juos jau pardavė. Labiausiai pasisekė tiems, kurie neskubėjo imti sklypų, o paskui neskubėjo jų parduoti. Rasa Juknevičienė, savo sklypą pardavusi 1997 metais, sakė gavusi už jį per 60 tūkst. litų. Laima Andrikiene šiemet pardavė sklypą jau už 180 tūkst. litų.

• **KAS GRAŽINS SKOLAS?** "Lietuvos žinios" teigia: "Po mūsų – nors ir tvanas. Tokią nuostatą bando įtvirtinti Lietuvos valdžios vyrai, kurių besaikis skolinimasis biudžeto skoloms kamšyti, finansų ekspertų teigimu, atsilieps ir jų vaikams. (Pagal Eltos pranešimus)"

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Popiežius Jonas Paulius II ateinančių metų kovo pabaigoje planuoja aplankyti Šventąją Žemę. Apie tai paskelbė Vatikano žinių tarnyba. Arkivyskupas Crescenzo Sepe pasakė reporteriams, kad popiežius jau seniai planavo šią kelionę. Ta proga popiežius sustos Irake ir pasimels Ur mieste, kur yra Abraomo kapas. Žurnalistai klausinėjo arkivyskupą, ar ši popiežiaus kelionė nepadidins įtampos ir nesukels naujų ginčų. Arkivyskupas pareiškė, kad, priešingai, popiežius viliasi, jog sumažės dabartinė įtampa ir sustiprės taikos viltys.

Paskutinysis popiežius, aplankęs Palestiną, buvo Paulius VI. Jis lankėsi Jeruzalėje 1964 metais. Miestas tuo metu buvo padalintas į dvi dalis: arabų ir žydų. Izraelis pasiėmė rytinę, arabams Jungtinių Tautų skirtą dalį jau po to popiežiaus kelionės – 1967 metų kare. Palestiniečiai svajoja įsteigti savo nepriklausomą valstybę su sostine rytinėje Jeruzalės miesto dalyje.

Izraelio ministras pirmininkas E. Barak ir jo užsienio reikalų ministerija pareiškė, kad žydai džiaugiasi popiežiaus sumanymu aplankyti Jeruzalę, Betliejų ir Nazaretą. Arabai irgi jaučia, kad katalikų vadovas jiems simpatizuoja. Dar pernai Vatikano užsienio reikalų įstaiga pareiškė, kad Izraelio jėgų buvimas rytinėje Jeruzalės miesto dalyje yra "neteisėta karinė

PLANUOJAMA NAUJA POPIEŽIAUS KELIONĖ

okupacija". Izraelio dešiniųjų partijų veikėjai mėgsta pabrėžti, kad tik popiežius Jonas Paulius II per 22 savo valdymo metus stengėsi pagerinti santykius su Izraeliu. Tik jis užmezgė Vatikano ir Izraelio diplomatinis ryšius. Kaip žinoma, ir šis popiežius yra siūlęs paskelbti Jeruzalės miestą "atviru miestu", kuriame lygiomis teisėmis galėtų melstis visų trijų religijų tikintieji. Į Nazaretą atvykęs popiežius vėl susidurs su ginčais ir įtampa, kurą sukėlė miesto valdyba, leidusi musulmonams statyti savo mečetę visai prie pat krikščionims brangios koplyčios.

Dar smarkesnę kritiką sukėlė planuojamas popiežiaus sustojimas Irako Ur mieste. Ten jau lankėsi delegacija iš Vatikano, nors JAV ir Britanija, o ypač Vakaruose įsikūrusios irakiečių politinės organizacijos protestavo tvirtindamos, kad Irako diktatorius Saddam Hussein išnaudos popiežiaus vizitą Irake savo propagandai.

Lapkričio 15 d. Amerikos katalikų vyskupų suvažiavime buvo paskelbtas nutarimas reikalauti, kad Irakui taikomos ekonominės sankcijos būtų sustabdytos. JAV katalikų vyskupų organizacijai šiuo metu pirmininkauja energingasis Galveston – Houston arkivyskupas Joseph Fiorenza. Savo rašte jis pabrėžė, kad ekonominės sankcijos jau seniai nebeteko dorovinės vertės. Sankcijos nėra diplomatinis ginklas. Arkivyskupas teigia, kad jos tapo civilių irakiečių kankinimo įrankiu.

Spalio 29 d. JAV vyskupų konferencija paragino prezidentą B. Clinton, paspausti Izraelio vyriausybę, kad Nazarete būtų labiau gerbiama

ir saugomos religinių mažumų teisės – šiuo atveju – krikščionių. Izraelio vyriausybė tvirtina, kad jai nelengva išlaikyti lygybę tarp Nazareto politinės daugumos, kurios valią išreiškia Islamo partijos vadovas Abu Ahmed ir nedidelės šv. Apreiškimo bažnyčios dvasiškių grupės. Musulmonų vadovas pasidžiaugė, kad Nazarete lankysis popiežius. Spaudos atstovams jis pareiškė surengsiąs aukštajam svečiui didelį priėmimo balių, nes katalikų vadovo vizitas būsiąs naudingas visam Nazareto miestui.

Katalikų, graikų ortodoksų ir armėnų vienuolyno vadovai jau kreipėsi į Palestinos vadovą Jasirą Arafatą, pranešdami jam, kad lapkričio 22 ir 23 dienomis uždamos visos Nazareto bažnyčios ir koplyčios, tuo išreiškiant protestą prieš naujos mečetės statybą šiame mieste. Kaip žinoma, J. Arafatas turi pakankamai rūpesčių derybose su Izraelio atstovais, nes dar nesutariama, kurias žemes Izraelis perleis palestiniečiams. Naujieji Izraelio ateiviai paprastai užima Vakarų kranto teritorijos kalnų viršūnes, nepaisydami, kur jos yra ir kas ten gyvena. Kai kur Izraelio kariuomenė prievarta nugriovė naujakurių sodybas.

Paskutiniame palestiniečių kabineto posėdyje Ramallah mieste pareikšta, kad daugiausia ginčų ir toliau sukels Jeruzalė. Arabai reikalauja rytinės miesto dalies, kuri būsiąti Palestinos sostinė. Izraelis atsako, kad Jeruzalė yra ir bus "amžinasis žydų miestas", kuriame galės gyventi ir arabai. Ginčus sąlygoja ir tai, kad palestiniečiai reikalauja žemių į rytus nuo Hebrono ir Betliejaus.

Keliais sakiniiais

• Afganistaną užėmusios Talibano partijos vadovas Mohammed Omar paskelbė įsakymą sustabdyti prieš JAV nukreiptus keršto veiksmus ir patarė afganams daugiau melstis, kad Jungtinių Tautų paskelbtos sankcijos būtų greičiau atšauktos.

• JAV ir komunistinė Kinija susitarė dar labiau išplėsti prekybos ryšius. Kinija pažadėjo sumažinti muitus, priimti anksčiau ribojamus JAV gaminius. Vašingtonas žada padėti Kinijai įstoti į Pasaulio prekybos organizaciją.

• Ukrainos prezidentas Leonid Kučma laimėjo antra-

jame rinkimų rate. Jį antrai trukmei išrinko 56,17 % balsuotojų. Jo konkurentas, komunistų partijos vadovas P. Symonenko gavo 37,90 % balsų.

• Rusijos prezidentas Boris Jelcin lapkričio 15 d. pasirodė televizijoje kartu su premjeru Vladimir Putin. Prezidentas išgyrė premjerą, kuris esąs išmintingas, stiprus, logiškas, labai puikus kandidatas į Rusijos prezidento vietą. Premjeras pripažino, kad jis tikrai kandidatuos į prezidento vietą ateinančiais metais numatytuose rinkimuose.

• Kuboje buvo iškilmingai priimtas Ispanijos karalius Juan Carlos ir jo žmona Sofia. Ispanija valdė Kubą nuo 1511 metų. Pranešama, kad Ispanijos delegacija užtarė kalėjimuose laikomus politinius kalinius.

• Turkijoje įvyko Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos atstovų suvažiavimas. Dalyvavo 54 valstybių prezidentai arba premjerai. Rusijos prezidentas B. Jelcin pikta atmetė kaltinimus dėl Čečėnijos bombardavimo ir kitų karinių

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
 TEL. (216) 531-8150
 FAX. 216 531-8428
 e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 • 0191
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. — Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams — \$35.00, pusei metų — \$20.00, pirmą klase — \$58. Oro paštu į užsienį metams — \$110.00. • Atskiro numerio kaina — 70 centų. • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant — Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nespausdinami.

Redakatoriaus skiltis

Estų pavyzdys

Sovietų okupacijos metais Lietuvos pedagogikos mokslo atstovai palaikė gerus ryšius su kolegomis iš Estijos. Tai leido bent sumažinti okupacinio režimo reikalavimus, bendromis jėgomis ieškoti galimybių išsaugoti mokinių širdyse pagarbą savųjų tautų kultūrai, neleisti sunaikinti tautinės vertės jausmo.

Savo archyve tebesaugau mėgėjišką kino filmą, kuriame įamžinau vienos Vilniaus mokslininkų kelionės į Estiją ir viešnagės joje vaizdus. Į Taliną visada vykdavome kaip į patį vakarietišiausią imperijos miestą, išlaikiusi daugelį taurios tautinės kultūros bruožų. Estijoje daug kas buvo kitaip. Net taksi automobilių ženklai, nors ir prirtvirtinti ant rusiškų "Volgų", buvo tokie pat, kokius matėme filmuose apie Vakarus.

Estai nuolat pabrėždavo, kad net ir okupuota jų šalis nėra Rusija ir įnirtingai priešindavosi bet kuriems bandymams juos surusinti. Net vis didesnis rusakalbių grūdimas į Estiją nedarė okupantų planuoto poveikio, nes estai su kolonistais paprasčiausiai nebendravo: rusiškai su jais nekalbėdavo. Su Estijos mokyklų mokiniais, o neretai ir mokytojais bendraudavome tik per vertėjus: mokiniai rusų kalbos nekenė tik todėl, kad ji buvo susijusi su šalies okupacija. Iš estų tarpo atsiradę pataikūnai, kuriuos šandien vadiname "kolaborantų" vardu, labai greitai pajusdavo visuotinę tautiečių panieką. Betaučiai kolonizatoriai, kuriems ko nors nesupratus, kitur pakakdavo užbliauti "Gorori po čelovečeski!" (kalbėk žmoniškai, anot jų — tik rusiškai), čia atsitrenkdavo ne tik į kalbos "barjerą". Gaila, bet Lietuvoje tuo metu buvo žymiai daugiau bestuburės "tolerancijos" okupantams. Jos pasekmes matome ir šandien tokioje pat bestuburėje Lietuvos vidaus ir užsienio politikoje.

Estų mokslininkai gana neblogai žinojo vokiečių, o

nemaža jų — ir anglų kalbą, idėmiai sekė naujausius Vakarų pedagogų ir psichologų tyrimus. Todėl ne kiek neuostabu, kad jie pirmi iškėlė tautinės švietimo sistemos atkūrimo būtinybę. 1987 metais pasirodžiusioje knygelėje "Estijos švietimo reforma" išdėstytos labai gerai argumentuotos išvados ir net nurodyti tautinės mokyklos atstatymo keliai. Ši knygelė netrukus buvo išversta Lietuvoje ir atidžiai studijuojama. Ji iš tikrųjų tapo vienu iš neatskiriamų Atgimimo ženklų.

1988 m. lapkričio 17 d. tuometinė — dar "Lietuvos TSR" — Aukščiausioji Taryba patvirtino trispalvę ir V. Kudirkos "Tautišką giesmę" kaip oficialius Lietuvos simbolius. Tačiau ta pati "taryba" užtraukė ir gėdą lietuvių tautai, neišdrįsusi paremti Estijos prieš kelias dienas priimtos suvereniteto deklaracijos ir konstitucijos pataisų, skelbiančių savųjų įstatymų viršenybę prieš okupacinius. Vėliau Algirdas Brazauskas pripažino, kad tai buvo viena iš jo klaidų.

Lietuvoje vis auga nedarbas ir didėja skolos, o Estijoje atlyginimas trečiajame ketvirtyje padidėjo 8.5 proc., lyginant su praėjusiais metais. Estijoje per pusmetį 8 proc. išaugo pritariantčių narystei Europos Sąjungoje skaičius, Lietuvoje — 11 proc. padaugėjo tam nepritariantčių.

Kai Vakarų valstybių vadai lemeno, kad čečėnų tautos naikinimas — Rusijos vidaus reikalas, Estijos prezidentas Lennart Meri vienintelis taip ryškiai pasmerkė vadinamosios ESBO "komisarų" veidmainystę. Tie patys "komisarai", kurie puola Latviją ir Estiją už valstybinės kalbos apsaugą ir tariamą rusakalbių skriaudimą, į čečėnų žudymą nekreipė dėmesio. Tuo tarpu Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos atstovai nusižeminę atsiprašinėjo, kai protestuotojai Vilniuje sudegino popierinę Rusijos vėliavos kopiją.

Juozas Žygas

Šios armijos veiksmai Lietuvoje ir Lenkijoje vertinami visiškai skirtingai. Lenkijoje jie buvo laisvės kovotojai ir todėl yra jos žmonių gerbiami. Jie norėtų, kad ir lietuviai panašiai į juos žiūrėtų. Tačiau lietuvių patirtis yra visai kita. Rašyti šiuo klausimu mane paskatino Lenkijos ambasadorės Lietuvoje E. Teichmann viešas atsiprašymas dėl "Armijos Krajowos". Bet tas jos atsiprašymas yra kartu lietuvių jausmų įžeidimas. Manau, kad lenkai yra tokie įžūlūs, tik žinodami, kad visai nepavojinga lietuvių įžeidinėti. Cituojame BNS agentūros pranešimą.

Vilnius, lapkričio 9 d. (BNS) — Lenkijos ambasadorė Lietuvoje Eufemija Teichmann viešai atsiprašė pasaulinės "Armijos Krajowos" (AK) karių sąjungos Vilniaus apygardos narių dėl savo prieš kelis mėnesius išsakytų minčių apie "Armijos Krajowos" veiklą Lietuvoje. Rugpjūčio pradžioje duodama interviu dienraščiui "Kauno diena", ambasadorė teigė norinti surengti diskusiją apie "Armiją Krajową" Lietuvoje ir iš naujo įvertinti jos veiklą.

Lietuvos vyriausybė dar 1993 m. sudarė specialią komisiją, kuri pabrėžė, kad "Armijos Krajowos" Vilniaus apygardos daliniai II pasaulio

veiksmų prieš civilius gyventojus. Apie 200 tūkstančių Čečėnijos gyventojų neteko pastogės, tūkstančiai žuvo ar buvo sužeisti. Tuo tarpu B. Jelcin sakė, kad su "banditais ir teroristais" nebus jokių derybų ir niekas neturi teisės rusų kritikuoti, nes tai esąs "Rusijos vidaus reikalas". Jos kariuomenė jau užėmė antrą pagal dydį čečėnų miestą Gudermesą ir iškėlė ten Rusijos vėliavą.

Kuboje viešėjo Venesuelos prezidentas Hugo Chavez, kuris savo neapykantą JAV-oms praelnkia net Fidelį Kastro. H. Chavez palaiko labai draugiškus ryšius su Irako diktatoriumi Saddam Hussein ir su Libijos vadu Moammar Gadhafi. Venesuelos delegacija pažadėjo Kubai padėti įveikti ekonominių sankcijų padarinius, ypač energetikoje, tiekdamą naftą ir padėdamą statyti naftos perdirbimo gamyklas.

ARMIJA KRAJOWA: LENKIJOJE — IŠVADUOTOJAI LIETUVOJE — ŽUDIKAI

nio karo metais, bendradarbiaudami su naciais, prievarta kėsinosi į Lietuvos teritorijos vientisumą, žudė nekaltus civilius asmenis. E. Teichmann tuomet teigė, kad jai nekelia abejonių šios komisijos išvados, tačiau pažymėjo, kad lietuvių ir lenkų požiūriuose į AK esama "šiokių tokių" skirtumų.

Savaime aišku, kad yra skirtumų, nes buvo žudomi ne lenkai, bet lietuviai. Didžiausias AK nusikaltimas Lietuvoje įvykdytas 1944 m. birželio 23-osios naktį, kai AK penktoji, Breslaujos ir Naručio brigados išžudė apie 100 Dubingių, Inturkės, Molėtų, Bijutiškio, Giedraičių ir Šiužonių apylinkių lietuvių. Ta jų veikla nėra jokia slapstis. Ji yra ištirta ir plačiai aprašyta. Antrojo pasaulinio karo metu rytinėje Lietuvoje siautėjo kariniai lenkų daliniai, bendradarbiaavę su vokiečiais, kovoję su sovietiniais partizanais ir kariniais lietuvių daliniais. Apie tą sritinę lenkų armiją K. Garšva sudarė išsamų leidinį, kurį išleido "Vilnijos" draugija.

Rastas slaptas sąrašas

Vilniuje rastas lenkų pagrindžio sudarytas sąrašas, kuriame sužymėti asmenys, kenkę lenkiškumui. 1943-1944 m. lenkų pagrindis Vilniuje sudarė 750 asmenų sąrašą, kurie, anot šio sąrašo autorių, kenkė lenkams.

1995 metų pavasarį, re-

montuojant Bernardinų Šv. Pranciškaus bažnyčią, šis sąrašas buvo atrastas ir vėliau paskelbtas. Jame išvardyti lenkai, lietuviai, gudai, vokiečiai ir netgi keli žydai, kurie kaltinami įvairiais lenkams padarytais nusikaltimais. Dažniausiai minimas "nusikaltimas" yra tai, kad lenkai atsisakė savo tautybės. Didžiausia jų dalis užsirašiusi lietuviams. Nereikia pamiršti, kad lenkų valdymo metais ne lenkų tautybės asmenys buvo šalinami iš darboviečių. Žlugus lenkų administracijai, neberekėjo savo tautybės slėpti. Tenka suabejoti, kad sąrašė išvardinti tokių pavardžių savininkai, kaip Bublys, Krūminis arba Čiesiūnas yra buvę lenkais. Vilnių užėmus sovietų armijai, prie jos prisijungė lenkų "Armija Krajowa" daliniai. Tik įžengę į Vilnių, lenkų kariaiėjo iš namo į namą, tikrindami gyventojus ir ieškodami lietuvių. Kiekvienam liepdavo kalbėti lenkiškai "Tėve mūsų". Kurie nemokėjo ar kalbėjo su lietuvišku akcentu, tą čia pat žudė su visa jo šeima. Tokių jų nusikaltimų būtų galima išstisus puslapius prirašyti.

"Armija Krajowa" buvo šaltakraujiška lietuvių žudikė. Istorijos puslapių negalima iškraipyti. Jeigu Lenkijos ambasadorė bando teisinti AK nusikaltimus, tai jai turėtų būti ne vieta Vilniuje. Tokiu atveju ji negali Lietuvoje atstovauti Lenkijai.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

• Graikijos komunistai surengė piktas demonstracijas prieš JAV prezidentą B. Clinton. Padaryta žala 63 Atėnų miesto parduotuvėms ir bankams. Sužeista 16 žmonių, 40 suimta. Graikų komunistai teigia, kad Amerika labiau palaiko Turkijos interesus, skriaudžia Serbijos komunistus ir užmiršta apie Kipro salos nepriklausomybę. Prezidentas B. Clinton, kalbėdamas Graikijoje, pabrėžė, kad šioje valstybėje yra seniausia pasaulio demokratija ir jei žmonės nori protestuoti, jie turi pilną teisę tai daryti.

• Vokietijos vyriausybė sutiko padidinti savo įnašą į kompensacijų fondą, kuris mokės pensijas buvusiems nacių priverčiamojo darbo stovyklų kalinams. Šalia valdžios skiriamų lėšų, fondas gaus pinigų ir iš verslo bend-

rovių, kurios tuo metu naudojosi pigia darbo jėga. Iš viso fonde bus 3.2 milijardai dol. Didelė dalis šių stovyklų darbininkų buvo Europos žydai.

• Armėnijoje vietoj nušauto premjero Vazgeno Sarkisiano į šias pareigas paskirtas jo brolis Aram.

• Naujasis Maroko karalius Mohammed pašalino iš pareigų labai įtakingą veikėją Driss Basri, net 22 metus buvusį vidaus reikalų ministru.

• Irakas ir Jugoslavija pasirašė ekonominio bendradarbiavimo sutartį, nes jos abi panašiai kenčia nuo tarptautinių sankcijų.

• Graikijos ir Turkijos atstovai sutiko pradėti derybas dėl taikos Kipro saloje ir jos bendro valdymo. Derybos prasidės Jungtinėse Tautose. Delegacijos iš pradžių sėdės atskiruose kambariuose. Tarp jų ryšius palaikys tarpininkas — specialus JAV pasiuntinys Alfred Moses.

KINIJOJE UŽDRAUSTA GRUPINĖ MANKŠTA

(Pabaiga. Pradžia - 45 nr.)

Šalia esantis vidutinio amžiaus vyras vis daužo sau per riešą. Šie veiksmai yra *Zi Ran Gong*, kuriais siekiama kratantis pašalinti visą pyktį – visų kūniškų negalių šaltinį. Pagal tokios mankštos kūrėją, daryk kokį tik nori judesį, bet kuriuo metu ir bet kur, tik nenustok judėjęs ar šokinėjęs ir jausiesi kuo puikiausiai.

Panašūs vaizdai kartojasi visuose Kinijos miestų parkuose. Tūkstančiai anksti atsikėlusieji vyresnio amžiaus kiniečių stengiasi mankšta ir įvairiausiais judesiais pagerinti savo sveikatą. Mintytojai – tai neatskiriamas Kinijos gamtovaizdžio dalis, prisidedanti prie ryšių laukų bei dvarčių.

Iš pradžių rytinės meditacijos valdžios per daug nejaudino. Netgi ne vienas partijos narys jose dalyvaudavo. Vyriausybė staiga buvo sukrėsta, kai apie 10,000 medituotojų pasirodė prie Komunistų partijos patalpų *Beijing*. Balandžio 25 d. ši minia protestavo prieš Vyriausybės veiklą. Tai buvo didžiausia demonstracija prieš valdžią per paskutinį dešimtmetį. Iš kur tokia gausi minia atsirado?

Nebuvo sunku į ją įsiliesti. Draugas pašnibždėjo, kad viena mąstytojų grupė renkas vietiniame parke ir atlieka tradicinę *qigong* mankštą. Jau kitą rytą pakalbintasis pasirodė parke. Jis rado 20 ar 30 žmonių grupę su iškelta *Falun Gong* – "[statyminio rato kvėpavimo mankštos] – geltona raudona vėliava. Grupė atliko lėtų judesių mankštą, klausydamasi magnetofonu perduodamos muzikos. Nieko nereikėjo mokėti, nebuvo jokių prikalbinėjimų, tik pakvietė prisijungti ir atlikti mankštą. Prisijaukinimas, jeigu taip būtų galima sakyti, buvo atliekamas švelniai, netgi raminančiai, be jokios įtartinos blogos valios. Kitą rytą pakalbintasis vėl atvyko į parką. Neužilgo, po kelių pasirodymų parke, naujokui pasiūlė įsigyti knygą, parašytą susirenkančiųjų globėjo *Li Hongzhi*. Knygoje buvo rašoma apie asmenišką savitvardą ir budizmą. Knyga – lengvai skaitoma, nesunkiai suprantama ir tik porą dolerių kainuojanti. Po mankštos grupė paskaitydavo kai kurias knygos dalis, jas aptardavo. Žinoma, naujokas šią knygą įsigijo.

Viena, ko naujasis šios mankštos dalyvis nežinojo, kad ji, kaip ir milijonus panašių į jį sekė Kinijos saugumo

Pranas Naris

policija, įvykdžiusi didžiausią po Tiananmen aikštės politinį gyventojų valymą. Kas nors iš jo grupės atsiuntė naujam nariui elektroninį laišką, aiškinantį, kad net dešimt tūkstančių *Falun Gong* narių, susirinkusių balandžio mėnesį į *Beijing*, protestavo, kad valdžia juos laiko religiniu kultu. Nieko nesuėmė. Niekas todėl ir nekreipė per daug dėmesio. Grupės ir toliau rinkosi, meditacijos padėjo užsimiršti darbe patirtus sunkumus bei nepatogumus ankštame bute. Gyvenimas Kinijoje aprimo ir buvo galima toliau verstis. Tačiau taip tik atrodė!

Sudrebėjo žemė. Gal net dar blogiau! Liepos 22 d. Kinijos valdžia pranešė pasauliui, kad *Falun Gong* yra uždrausta, nes užsiima "piktadariyste" ir skatina socialinį nepastovumą. Policija trisdešimtyje miestų suėmė dešimtis tūkstančių šios mankštos pasekėjų, sugrūdo juos stadijonuose, dienų dienomis tardė ir vertė pasirašyti laiškus, kuriuose būtų išsiginama, kad jie priklausė tai grupei. Kaip rašoma "Time" žurnale, tokie vaizdai priminė "kultūrinę revoliuciją. Daugiau kaip 2 milijonai knygų bei magnetofono juostų buvo sunaikinta, pervaziuojant per jas su gariniu volu. 1,200 Komunistų partijos pareigūnų, įtartų priklausių *Falun Gong* judėjimui, buvo nusiųsti į perauklėjimo stovyklas. Taip pat ir patį *Li Hongzhi*, 48 metų amžiaus judėjimo pradininką, puoselėtoją bei "globėją" Kinijos vyriausybė paskelbė paieškomu sąraše ir paprašė Interpolo padėti jį suimti. *Li* nuo 1998 m. vasario gyvena Niujorke. JAV Valstybės departamentas, pasak *Falun Gong* atstovo, pasirūpino *Li* saugumu, kol jis gyvens Amerikoje.

Ne tokie saugūs yra *Falun Gong* nariai Kinijoje. Šiandien šalies parkai – tušti. Daugelis judėjimo narių laikinai nebegyvena savo butuose, kiti laukia kiekvieną minutę galimo policijos pasibeldimo į duris. Ši judėjimą uždraudė po uolius tris mėnesius trukusio Kinijos saugumo tarnybos tyrimo. Per tą laiką saugumo tarnybos agentai sugebėjo slapta įsijungti į *Falun Gong* judėjimą, slapta nufilmuoti mankštų sesijas. Vykdyti šį tyrimą įsakė pats Kinijos prezidentas *Jiang Zemin* po balandžio 25-osios demonstracijos. Vyriausybė labiausiai nugašdino tai, kad tiek daug žmonių galėjo susirinkti, akylam saugu-

mui nežinant. Kai kurie Vakarų žinovai tai lygina su vokiečio *Mathias Rust* mažo lėktuvo nusileidimu 1987 metais Maskvos Raudonojoje aikštėje. Tai rusams buvo didelis akibrokštas, įrodęs, kokia neveiksni jų ervės gynība. Panašiai atrodė ir Kinijos valdžiai. *Falun Gong* protestas daugiausia buvo planuojamas per elektroninius laiškus. Tai buvo tikra organizacija, turinti 39 skyrius visoje Kinijoje bei 23,000 mankštos aikštelių.

Beijing valdžia apskaičiavo, kad *Falun Gong* (taip pat žinoma ir kaip *Falun Dafa*) nuo savo įsikūrimo 1992 metais pritraukė apie du milijonus pasekėjų. Grupė gi sakosi turinti per 100 milijonų mankštos medituotojų. Pagrindinis valstybės kaltinimas, kad *Falun Gong* grupė, skatinanti naudoti dvasinę gydymo formą, nusikalsta, statydama gyventojų sveikatą į pavojų, nes siūlo mankštą vietoje kreipimosi į atitinkamas sveikatos priežiūros įstaigas, kur jiems būtų suteikta derama medikų pagalba. Bet medituotojai skelbia, kad taip nėra – *Falun Gong* yra tik priedas, o ne sveikatos priežiūros pakaitalas. Nors kai kuriais atvejais šis tikėjimas ir iš tikrųjų atstodavo sveikatos priežiūrą. Viena moteris pasisakė, kad toje vietoje, kur ji gyvena, daug žmonių buvo atleista iš darbo. Jie nebeįstengia gydytis sveikatos centruose. *Falun Gong* tokiu atveju yra pigiausias būdas, padedantis išlikti sveikam. Viena gydytoja, gyvenanti *Beijing*, prisipažino, kad ji dažnai patardavusi į mirtiną pavojų patekusiems ligoniams arba negalintiems dėl lėšų stokos gauti reikiamą gydymą, naudotis *Falun Gong*. Tai buvęs geriausias būdas, padedantis sužadinti ligonių viltis pasveikti.

Kokia Kinijos ateitis šiuo atveju? Kinijos žilstantys "Baby boomers" dabar jieško gyvenimo prasmės, prisisotinę Komunistų partijos skelbiamomis "tiesomis". Jie nebeneri daugiau praeityje išgyventos iškreiptos patirties. Daugelis jų yra gimę kaip tik tuo metu, kai Komunistų partija laimėjo kovas prieš tautininkus po Antrojo pasaulinio karo. Jie buvo auginti optimizmu, viltimis ir pažadais naujam amžiui. Tai karta, labiausiai kentėjusi nuo *Mao Tse Tungo* kraštutinių. Jie buvo tie vaikai, kurie laikę aukštai iškėlę "mažas raudonas knygytes", išreikšdami pagarbą *Mao*. Jie bada-

(Nukelta į 5 p.)

PASAULIS IR LIETUVA

* **ESTAI PRITARIA.** Per pastaruosius 6 mėnesius Estijoje išaugo gyventojų, pritariančių narystei Europos Sąjungoje (ES), skaičius. Nepriklausomos agentūros *Saar Poll* duomenimis, 38 proc. estų pasisakytų už narystę ES, jeigu referendumas vyktų rytoj. Gegužės mėnesį už narystę ES pasisakė 30 proc. apklaustųjų. (REUTERS)

* **TAIKOS PALAIKYMŲ PAJĖGOS.** Kitą mėnesį vyksiančiame viršūnių susitikime Helsinkyje Europos Sąjungos vadovai svarstys planus įkurti 50,000 karių pajėgas krizėms suvaldyti, kurios turėtų pradėti veikti apie 2003 metus. Apie tai pareiškė Suomijos ministras pirmininkas Paavo Lipponen. ES nori sukurti pajėgas, kurios nepriklausomai nuo NATO galėtų reaguoti į tokias krizes, kaip kruvini konfliktai Jugoslavijoje. Atmestos užuominos, kad ES siekia sukurti federalinę armiją ir būti nuošaly nuo NATO. P. Lipponen sakė, kad ES nori artimai bendradarbiauti su NATO, net jei JAV pajėgos ir nedalyvautų Europos operacijose. (REUTERS)

* **PRITARIMAS.** NATO generalinis sekretorius lordas *George Robertson* sakė, jog Europos planai sustiprinti savo karinį pajėgumą turėtų sustiprinti ir Vakarų sąjungą, nesumažindami pagrindinio JAV vaidmens. "Didesnis Europos vaidmuo nereiškia mažesnio JAV vaidmens, o reiškia stipresnę NATO" - sakė *G. Robertson*, išvykdamas derybų į NATO šalis – Norvegiją, Daniją ir Islandiją. (REUTERS)

* **RUSIJOS ĮŽULUMAS.** Rusijos Užsienio reikalų ministerijos pranešime įrodinėjama, kad NATO Parlamentinės asamblėjos rezoliucija dėl Šiaurės Atlanto sąjungos santykių su Rusija "šiurkščiai iškreipia realius faktus". NATO Parlamentinė asamblėja primygtinai paragino Rusiją nedelsiant išvesti savo kariuomenę iš Moldovos ir Gruzijos, kaip to ne kartą reikalavo šių valstybių vyriausybės. Rezoliucijoje taip pat teigiama, kad Rusija remia separatistinius judėjimus Moldovoje ir Gruzijoje. Rusijos URM pranešime tikinama, kad Gruzijos ir Moldovos vyriausybės "oficialiai nereikalauja", jog Maskva nedelsiant išvestų kariuomenę iš jų teritorijų. Be to, tai esąs dvišalių derybų objektas, ir tarpininkauti jose Maskva nieko neprašiusi. (INTERFAX)

* **ČEČENŲ TAUTOS GENOCIDAS PLEČIAMAS.** Rusijos Jungtinės grupuotės štabas pranešė, kad karinių pajėgų Šiaurės Kaukaze vadovybė planuoja prieš čečėnus panaudoti dar galingesnes aviacines bombas ir didesnius lėktuvus. Lenkijos Helsinkio komiteto nariai atvirame laiške Europos Tarybos generaliniam sekretoriui *Walter Schimmer* siūlo Europos Tarybos šalims, tarp jų Lenkijai, apskusti Rusiją Europos žmogaus teisių tribunolui. Čekijos Užsienio reikalų ministerijos atsakomojoje notoje Rusijai teigiama, kad Rusijos ginkluotųjų pajėgų veiksmai Čėčėnijoje jau seniai nėra Rusijos vidaus reikalas, Čėčėnijos konfliktas - neatidėliotina spręstina Europos-Atlanto erdvės problema. (INTERFAX)

* **LATVIJA POZICIJA – AIŠKI.** Latvijos Seimo užsienio reikalų komisijos nariai pareiškė, kad Rusijos veiksmų Čėčėnijoje cinizmą galima palyginti su Molotovo-Ribentropo pakto sudarymu. Komisijos nariai pabrėžė, kad Rusija nevykdo savo tarptautinių įsipareigojimų. "Kodėl mes turime paisyti Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) ekspertų rekomendacijų, pavyzdžiui, dėl Valstybinės kalbos įstatymo, jei didelės šalys gali pažeidinėti ESBO sprendimus?" - sakė komisijos pirmininkas *Gunars Krasts*. (LETA)

* **IŠEITIS.** Buvęs JAV prezidento padėjėjas, politologas *Zbigniew Brzezinski* mano, jog Vakarai turėtų spausti Rusiją, kad Čėčėnijai būtų suteikta apsisprendimo teisė. Laikraštyje "The New York Times" paskelbtame straipsnyje politologas apgailestauja, jog Rusijos politinis elitas vis dar apimtas imperinio ilgesio, kariškiai siekia revanšo dėl pralaimėjimo Kaukaze prieš 4 metus. Rusai, kurstomi oficialios propagandos, čečėnus įsivaizduoja kaip teroristus ir islamo fanatikus. Rusijos politika nubloksta į šovinizmo kraštutinumus. Politologas siūlo pasinaudoti Rytų Timoro pavyzdžiu ir surengti referendumą dėl Čėčėnijos nepriklausomybės. (INTERFAX)

* **VAGIA TRILIJONAI.** Rusijos prezidento administracijos turto valdytojas *Pavel Borodin* Rusijos ekonominiame forumo pranešė, kad laikotarpiu po persitvarkymo ("perestroikos") iš Rusijos išvežta 1,4 trilijono dolerių. (INTERFAX)

* **ŠAMOKSLAS KAZACHSTANE.** Kazachstano nacionalinio saugumo komitetas *Ust Kamenogorske* sulaukė 22 asmenis, įtariamus rengus sukilimą, siekiant nuo Kazachstano atplėsti Vakarų Kazachstano sritį. Sulaikytųjų tarpe - 12 Rusijos piliečių. Minėtoji grupuotė naktį iš lapkričio 18 į 19 d. planavo užimti srities administracijos, nacionalinio saugumo departamento bei vidaus reikalų valdybos pastatus, surengti sukilimą ir paskelbti atskirą respubliką "Rusų žemė", atskiriant ją nuo Kazachstano. (ITAR-TASS)

KINIJOJE UŽDRAUSTA GRUPINĖ MANKŠTA

(Atkelta iš 4 p.)

vo per Mao "Didįjį šuolį į priekį". Vėliau per "kultūrinę revoliuciją" jie turėjo išduoti savo tėvus. Pagaliau 1989 metais kai kurie iš jų pamatė, kaip jų sūnus ir dukteris šaudė Tiananmen aikštėje, išvairkant studentų demonstracijas.

Dabar tie "Baby boo-

mers" kaip tik tampa pensininkais, ieško geresnio gyvenimo ir bando suvokti jo prasmę, nelabai betiki Partijos "tiesomis". Bet Kinijos ekonomika nestovi ant labai tvirtų pagrindų, todėl piliečiai raginami pilnai sumokėti už suteiktą sveikatos priežiūrą,

už kurią anksčiau mokėdavo valstybė. Pensijos nebepakanka, norint apmokėti gydymo išlaidas. Todėl nenuostabu, kad vis daugiau vyresnio amžiaus piliečių patraukė nieko nekainuojantis *Falun Gong*, padedantis kuo ilgiau pratęsti savo gyvenimą.

ALT VEIKLA VAŠINGTONE – PARAMA LIETUVAI

(Tęsinys. Pradžia - 44 nr.)

Dabar norėčiau pranešti, kad JBANC nuveikė 1999 metais. Atsiminkime, kad JBANC darbas – tai ir ALT darbas. Pirmame šių metų ketvirtyje ALT pirmininkavo JBANC. Dr. Račkauskas buvo tos organizacijos prezidentas, o aš – pirmininkas. Kovo mėnesį suruošėme Vašingtone konferenciją, skirtą Baltijos valstybių saugumo klausimams. Dvieju dienų programa prasidėjo nuo apsilankymo Kongrese, kur buvo pagerbti *Baltic Caucus* nariai ir teko išklausti senatorių R. Durbin, kongresmeną J. Shimkus ir kitus Kongreso narius. Po to konferencija tęsėsi Baltuosiuose Rūmuose, kur Nacionalinio saugumo tarybos ir Valstybės departamento aukšti pareigūnai apibūdino JAV užsienio politiką, požiūrį į NATO plėtimą ir apie kitus, Baltijos valstybes dominančius klausimus.

Antrąją dieną vyko seminarai apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio politiką, gynybą, ekonomiką ir žmogaus teisių padėtį. Konferenciją pasveikino visų trijų valstybių ambasadoriai. Kalbėjo Lietuvos Seimo pirmininkas prof. V. Landsbergis, Latvijos parlamento pirmininkas p. Janis Škelė ir Estijos Krašto apsaugos ministras Andrus Oovel, nemaža Amerikos ir Europos žinovų bei kitų įtakingų asmenų. Tarp jų buvo JAV aviacijos generolė, buvusi Lietuvos karo atašė, estų kilmės Tiiu Kerra, "Washington Times" redaktorė Helle Bering, buvęs JAV ambasadorius Estijoje ir JAV diplomatų rengimo instituto direktorius Lawrence Taylor, gerai lietuviams žinomas RFE direktorius Paul Goble. Dalyvavo politologai, ekonomistai, Pasaulio banko ir USAID vadovai. Buvo pietūs, priėmimas ir iškilminga vakarienė. Dalyvavo per du šimtus asmenų, daug amerikiečių – užsienio reikalų specialistų, žiniasklaidos atstovų. Dalyvavo nemaža Amerikos diplomatų, kurie tuo lai-

Algirdo Rimo pranešimas XIII Amerikos lietuvių kongresui ir 59-ajam ALT suvažiavimui

ku buvo rengiami paskyrimams į JAV ambasadas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Konferenciją suruošti kainavo apie \$19,000, bet pajamos viršijo \$20,000. Pusė jų buvo iš registracijos mokesčio ir pusė iš latvių ir estų bendruomenių aukų. ALTui šis renginys tiesiogiai visai nekainavo.

Konferencijos proga JBANC paruošė knygėlę apie Baltijos valstybių stojimą į NATO planus. Šioje knygėlėje išdėstyta, kodėl NATO išplėtimas į Baltiją būtų ne tik teisingas, bet ir itin naudingas JAV interesams. Knygelė buvo išplatinta visiems senatoriams, kongresmenams, svarbiausių JAV užsienio reikalų žinybų valdininkams, žiniasklaidai ir konferencijos dalyviams.

Kitas ypatingai svarbus įvykis buvo balandžio mėnesį Vašingtone. NATO narių ir norinčių patekti į NATO valstybių prezidentai, premjerai ir ministrai dalyvavo organizacijos viršūnių konferencijoje. Tarp jų buvo ir Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Jam žiniasklaida skyrė nemažai dėmesio. Į kai kuriuos renginius buvo pakviestas ir juose dalyvavo ALT prezidentas, dr. J. Račkauskas.

Per visus šiuos metus buvo toliau plėtojami ryšiai su JAV administracija ir Kongresu. Vyko pastovūs pokalbiai su Valstybės Departamento aukštaisiais pareigūnais, tarp jų Valstybės sekretorės pavaduotoju Strobe Talbot, antruoju sekretorės padėjėju Europos reikalams, ir gal pagrindiniu JAV politikos iniciatoriumi Baltijos klausimais Ron Asmus ir Baltijos skyriaus vedėju Damian Leader. Baltuosiuose Rūmuose palaikėme ryšius su Nacionalinio Saugumo Tarybos viršininku Europos reikalams Steve Flanagan, su Baltųjų Rūmų patarėja etni-

niams reikalams Catherine Stanick ir su daugeliu pareigūnų USAID, Pentagone ir Teisingumo departamente. Su Teisingumo departamentu ir su FBI ėmėme skatinti, kad FBI pasiųstų savo atstovus į Vilnių ir Rygą (Taline toks skyrius jau veikia) – kovai su organizuotu nusikaltamumu. FBI direktorius gana teigiamai atsiliepė į šią iniciatyvą.

Per šiuos metus aplankyta didelė dalis *Baltic Caucus* narių ar jų patarėjų. Pagrindinė šių metų užduotis buvo raginti Kongresą, kad priimtų įstatymą dėl didesnės pinigų sumos skyrimo Baltijos valstybėms – jų pasiruošimui stoti į NATO. Suma buvo padidinta nuo daugiau kaip \$15 mln. iki \$20 mln. Tačiau šiam įstatymo projektui sen. Bingaman iš New Mexico pateikė pataisą, kuri pateisino numatytas išlaidas, bet teigė, kad jos nereikia JAV pritarti Baltijos valstybių priėmimui į NATO. Kartu su Amerikos Baltų laisvės lyga mes kovojome prieš tą pataisą ir pagaliau laimėjome. Įstatymo projektas buvo patvirtintas, o pataisa – atmesta.

Po to kai 1998 m. patvirtintas Europos saugumo aktas (*European Security Act*), kuriame buvo teigiamai įvertintas Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasirengimas į NATO, JBANC aktyviai prisidėjo prie raginimų priimti daugiau palankių rezoliucijų.

Kadangi sekančiais metais sukanka dešimt metų nuo Kovo 11-osios Akto, atkuriančio Lietuvos valstybę, ir panašių deklaracijų, priimtų Latvijoje ir Estijoje, JBANC pasiūlė kitą rezoliuciją, kurioje ta sukaktis būtų paminėta, teigiamai įvertinant Kongrese Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasiekimus. Planuojama, kad sekančiais metais trijų Baltijos valstybių prezidentams būtų suteikta galimybė pasveikinti bendrą sesiją pačiame Kongrese. Tokia galimybė užsienio valstybių vadovams retai suteikiama. (Pabaiga - kitame numeryje)

ALTS Los Angeles skyriaus veiklos 50-metis

Antanas Mažeika

(Kalba, pasakyta minėjime)

Los Angeles tautininkų skyriaus pradžia yra labai įdomi ir skirtinga nuo kitų organizacijų kūrimosi, nes ta veikla jau anksčiau buvo pradėta. Los Angeles mieste 1945 m. buvo įsteigtas Lietuvai vaduoti sąjungos skyrius. Šis skyrius 1949 m. spalio 18 d. savo narių susirinkime, vykdydamas Amerikos lietuvių tautinės srovės seimo nutarimą, pasivadino Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus vardu. Skyriaus valdyba, kurią sudarė pirmininkas Petras Žilinskas, sekretorius Bruno Gediminas ir išdininkas Vincas Archis sutiko ir toliau šias pareigas eiti. Skyriaus nariai: Helen Ficher, Kazimieras Lukšys, Juozas ir Anna Mason, Jonas Miglinas, Anelė Nausėdienė, Harry ir Sophie Waitek ir Kazimiera Žilinskienė pasiliko ir toliau šiame skyriuje.

Ką tik persiorganizavęs skyrius 1950 metų pradžioje pasirodė Los Angeles visuomenei su dainos ir vaidybos vakaru. Vakaras pasisekė. Los Angeles visuomenė susipažino su ką tik įsteigtu Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos Los Angeles skyriumi.

1952 metais viename skyriaus narių susirinkime, svarstant einamuosius reikalus, kilo mintis įsigyti nuosavus namus. Metams bėgant, šis pasiūlymas rado vis daugiau pritarančių ir vis rimčiau nuosavų namų įsigijimo idėja buvo svarstoma.

Tais pačiais metais atskirų skyriaus narių pastangomis suorganizuota lietuviška radijo valandėlė, kuri veikė savarankiškai 15 metų, vado-

vaujama ir finansuojama Bruno Gedimino.

Maža Los Angeles lietuvių nausėdija augo ir stiprėjo, nes vis daugiau lietuvių kėlėsi iš rytinių lietuvių nausėdijų į palankiu klimatu pasižymintį Kaliforniją. Nemažas skaičius ir iš Europos lietuvių su savo šeimomis rado prieglobstį šiame gražiame Ramiojo vandenyno pakraštyje. Tuo pačiu stiprėjo ir ALT s-gos Los Angeles skyrius savo nariais ir pajėgumu.

1956 m. kovo 17 d. Tautinės sąjungos Los Angeles skyriaus narių metiniame susirinkime nutarė, kad skyriaus valdyba darytų konkrečius žygius įsigyti nuosavus namus. Ir taip po metų skyriaus metiniame susirinkime, valdybos paruoštas Namų statutas buvo pristatytas, aptartas ir susirinkime priimtas.

1958 metais pasirodė ALT s-gos Los Angeles skyriaus informacinis leidinėlis "Kalifornijos aidai" – 4 puslapių, ratatoriumi atspausdintas. Redaktorius – Alfonsas Valavičius. Jam padėjo Bronius Dūda ir Alfonsas Latvėnas.

1961 metų pradžioje Los Angeles Lietuvių Tautinių namų dalininkų metiniame susirinkime buvo išrinkta pirmoji Tautinių namų valdyba (prieš tai ji vadinosi Tautinių namų fondo). Į valdybą išrinktieji pasiskirstė pareigomis: pirm. Alfonsas Valavičius, vicepirm. Bronius Dūda, vicepirm. Dr. Juozas Jurkūnas, sekretorius Vytautas Aleksandrūnas, išd. Bruno Gediminas, nariai – Antanas Mažeika ir Alfonsas Latvėnas.

(Tęsinys - kitame numeryje)

Inž. Antanas Mažeika – Amerikos lietuvių tautinės sąjungos garbės narys.

LIETUVOS REFORMŲ DEŠIMTMETIS

Valdas Samonis

3

Antrasis reformų etapas
pokomunistiniame
pasaulyje ir Lietuvoje

(Tęsinys. Pradžia - 44 nr.)

Pirmasis reformų etapas patvirtino griežtos makroekonominės politikos svarbą. Tarptautinės finansinės institucijos apie tai vyriausybėms vis kala į galvą. Ir dabar, kai šių – 1999-ųjų metų rudenį Lietuvoje aiškiai iškilo valstybės finansų krizė, nedera apie tas pamokas užmiršti. Dar gali skubiai prireikti naujo memorandumo su Tarptautiniu valiutos fondu (TVF), kuris tą makroekonominę politiką vėl padėtų sugrąžinti iš populistinių klystkelių, tokių, kaip pavyzdžiui, sovietų nusavintų ar išeikvotų indėlių grąžinimas.

Tačiau tame nėra nieko ypatingai naujo, palyginus su ankstesne besivystančių ar

pokomunistinių valstybių patirtimi. Galima tik kalbėti apie vieną svarbią ankstesnių žinių pataisą. Pirmasis etapas ir Azijos krizė gana aiškiai parodė, kad monetarinėje politikoje nusistatymas išlaikyti tam tikrą valiutos kursą (valiutos fiksavimas) dažnai nėra tinkamiausias sprendimas, jeigu nėra gerai išvystytos finansų sistemos ir valiutos rezervų. Todėl tolimesni sprendimai turėtų būti eis kiek kitais keliais, vaizdžiai kalbant, nusietaikius į du taikinius: infliacijos lygį bei valiutos kursą (nebūtinai griežtai fiksuojamą).

Stiprinti dėmesį
finansų ir ūkio sąveikai

Antrajame reformų etape dėmesys makroekonominėi politikai turi išlikti, tačiau labai svarbu stebėti makro ir mikro lygių sąveiką. Meksi-

kos peso krizė ir Azijos bei Rusijos finansų krizės yra naujo tipo, būdingos globalinei skaitmeninei ekonomikai (*global digital economy*). Tos krizės ir pastūmėjo prioritetus iš makro į mikro lygį, o tiksliau – į tų lygių sąveiką, kurią apibūdina šie veiksniai:

1. Įmonių valdymo ir finansų skaidrumo problema, ypač neapibrėžti ar perdėti politiniai bei kiti neekonominiai kriterijai įmonių valdyme. Azijos ekonomikos greitą augimą praeityje lėmė administracine tvarka dalijami kreditai eksportui, valstybės nustatomos palūkanos bei kiti panašūs industrinės politikos įrankiai, kuriais buvo siekiama valdyti ekonomiką. Kaip žinia, valdžios galimybės išaiškinti konkurencinės kovos laimėtojus yra ribotos net ir išsivysčiusiose šalyse, o ką jau ir bekalbėti apie besivystančias. Todėl Azijoje buvo

padaryta daug tokio investavimo būdo sąlygojamų klaidų. Šias klaidas kurį laiką sėkmingai slėpė valdžios struktūros arba didelių konglomeratų (*chaebols, keiretsu*) skraistė. Tad bankrotai ir kitos neefektyviai dirbančių įmonių išnykimo procedūros nebuvo dažnos. Šie veiksniai suklaidino ir daugelį Vakarų investuotojų, kurie netrukus turėjo užmokėti už savo klaidas.

2. Nelabai skaidri ar nepakankama bankų ir kitų finansinių institucijų priežiūra. Valstybės vaidmuo turėjo būti perkeltas iš industrinės politikos į užtikrinimą, kad finansinėje sistemoje nebūtų per daug rizikos. Tam reikia turėti gerus įstatymus ir nuosekliai juos taikyti, remiantis tikslia, laiku paruošiama ir atskleidžiama statistine bei kita informacija. Tokio "priežiūrėtojo" ir pristigo Azijoje

bei Rusijoje, kur "artimi" ryšiai tarp finansinių institucijų bei jų priežiūrėtojų buvo tapę įprastiniu reiškiniu.

3. Šiandienos globalinėje ekonomikoje kapitalo judėjimas yra toks greitas, kad lėtesni savireguliacijos procesai nebesusėja atlikti savo vaidmens. Todėl ir neišvengta krizių.

Apibendrinant tenka pažymėti, kad daugelio valstybių makro ir mikro sistemų sąveikos trūkumai šiandieninėje globalinėje ekonomikoje greitai išskyla ir veda į krizes, kurias sunku laiku numatyti arba išspręsti tradiciniais būdais. Reikia naujų sprendimų tiek valstybiniame, tiek tarptautiniame lygyje. Pavyzdžiui, aš siūlau valstybės lygyje įvesti finansinių įstaigų priežiūrėtojo instituciją (*Superintendent of Financial Institutions*).

(Tęsinys – kitame numeryje)

LIETUVIŲ FONDO STIPENDIJOS

Edvardas Šulaitis

Lapkričio 6 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte įvyko metinis Lietuvių fondo pokylis. Į šį renginį šiemet susirinko pilna salė gražios publikos, kuri džiaugėsi skoningai papuošta sale, gardžia vakariene ir ... stipendininkais, kuriems buvo įteikta parama studijoms tęsti. Asmeniškai jas atsiimti atvyko 26 studentai iš 119, kuriems šiemet buvo paskirtos stipendijos. Apie jas ir Lietuvių fondo paskirtus pinigus kitiems reikalams kalbėjo LF Pelno skirstymo komisijos pirmininkas, šios organizacijos pradininkas dr. Antanas Razma. Jis, tarp kitko, pasakė:

– Šiais metais Lietuvių fondo rudens derlius lietuvių veiklai yra labai didelis – arti vieno milijono dolerių. Šiemet buvo leista paskirstyti 800 tūkstančių dolerių, o pridėjus praėjusių metų likutį – 133,247 dolerius, suma padidėjo iki 933,247 dolerių.

Kalbėtojas toliau paminėjo, kad šiemet 119 studentų būriui paskirta 165,185 dolerių, o stipendijų vidurkis yra nuo vieno iki dviejų tūkstančių dolerių. Vokus su čekiais gavo 26 studentai: Jurgita Baltrušaitytė, Saulė Buzaitė, Dalia Cizikaitė, Žydrūnas Drungilas, Karolis Klimka, Donatas Lapinskas, Aušra Paulauskienė, Virgilija Razmaitė, Karilė Vaitkutė, Benediktas Valinskas, Paulius Benetis, Kristina Bjerknes, Donatas Garbaliuskas, Milda Grigaitė, Vika Gylytė, Laura Kavoliūnaitė, Mileta Klimavičiūtė, Andrius Kudirka, Vilija Meilytė, Audra Prialgauskaitė, Džiugas Reneckis, Adelė Ročytė, Rasa Tamulavičiūtė, Adomas Tautkus, Marius Tijūnėlis, Asta Tijūnėlytė. Pastaroji visų stipendijas gavusiųjų vardu išreiškė kuo nuoširdžiausią padėką LF vadovybei.

Dr. A. Razma pažymėjo,

kad pokylio salę iškilmingai papuošė Ramona Steponavičiūtė (ji pravedė ir programą) ir Sigita Balzekienė su talkininkais. Jos savo kūrybai pasitelkė LF dvasia išreiškiančius simbolius – liepsną, dubenėlį ir ranką. Ši simbolį gavo kiekvienas pokylio dalyvis kartu su žvakute. Tos žvakutės vėliau buvo uždegtos nuo didelės žvakės, stovinčios salės viduryje. Merginos jas atnešė prie kiekvieno stalo. Taigi kiekvienas gavo progą pasidalinti ta Lietuvių Fondo ugnele.

Pokilyje buvo apdovanoti ne tik studentai, bet ir kai kurie kiti žmonės. Stambiausia dovana įteikta Pasaulio lietuvių centro atstovams – Rimui Griškeliui ir Kęstučiui Jėčiui, kurie gavo 40 tūkst. dolerių apatinės salės įrengimui. Stambią auką gavo ir iš Toronto atvykęs Mažosios Lietuvos fondo pirmininkas Gytis Šernas, kuris rūpinasi "Mažosios Lietuvos enciklopedijos" išleidimu.

Pokylio pradžioje netrūko ir sveikintojų. LF valdybos pirm. Rūta Staniulienė

perskaičius maldą, pirmasis sveikino Lietuvos generalinis konsulas Giedrius Apuokas, o po jo žodį tarė Lietuvos Garbės konsulas Vaclovas Kleiza. Šis pareiškė, kad fondą sveikina jau 13-ą kartą ir pasidžiaugė, kad fondas auga ir stiprėja ir yra sukaupęs jau beveik 10 milijonų dolerių. Taip pat kalbėjo ir LF Tarybos pirmininkas Algirdas Ostis.

Buvo iškviesti ir pagerbti

medicinos gydytojai: Antanas Razma, Gediminas Balukas, Kazys Ambrozaitis ir Ferdinandas Kaunas. Oficialiąją dalį užbaigė jau minėta Rūta Staniulienė, kuri palinkėjo, kad visų pastangomis Lietuvių fondo ugnelė liepsnotų ir kitame amžiuje ir šviestų visiems. Pasivaišinus skania vakariene, pokylio dalyviai dar ilgai sukosi "Nemuno" orkestro melodijų sukūryje, kalbėjosi su draugais.

Asta Tijūnėlytė visų stipendininkų vardu dėkoja Lietuvių fondui už paramą.
E. Šulaičio nuotr.Lietuvių fondo tarybos pirmininkas Algirdas Ostis kalba šio fondo pokilyje, Pasaulio lietuvių centre Lemonte.
E. Šulaičio nuotr.Lietuvių fondo pokilyje (iš kairės): LR Gen. konsulas Čikagoje Giedrius Apuokas, dr. Meilutė Biskienė, Edita Apuokienė, Stasys Baras su žmona Elena.
E. Šulaičio nuotr.

Jaunimo puslapis

ŠOKIŲ ŠVENTĖ

XI Lietuvių tautinių šventės ruošos darbai sparčiai rieda. Vyksta repeticijos, klostosi planai... Artėja didžioji šventė! Rengėjų komitetas praneša, kad šventės pagrindiniame viešbutyje "Regal Constellation" beveik visi dalyviams ir svečiams rezervuoti kambariai jau užsakyti. Netoliese esančiame "Marriott" viešbutyje (1-416-674-9400 arba 1-800-905-2811) yra užsakyta nedaug kambarių, tad vietų dar yra pakankamai. Bet geriau ilgai nelaukti – liepos pirmasis savaitgalis Toronte ir apylinkėse labai judrus, atvyksta daug svečių švesti Kanados gimtadienio.

Jau pradėdame rinkti medžiagą XI LTSS metraščiui. Šio didelio masto leidinio spausdinimas, sukaupiant visų grupių ir vadovų nuotraukų, sudarys stambias išlaidas. Metraštis bus dalinamas visiems šokėjams. Stengiamės išlaidas padengti iš privačių, organizacinių ir komercinių sveikinimų (skelbimų). Sveikinimų (skelbimų) kainos:

\$50 – vizitinės kortelės dydžio;
\$100 – pusės puslapio;
\$200 – viso puslapio dydžio.

Šie sveikinimai (skelbimai) su čekiais priimami XI LTSS būstinėje: 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Visus prašome paremti šventę, pasveikinti joje dalyvaujančius, parodyti savo susidomėjimą svarbiu kultūrinio įvykiu, paskelbti savo pavarde, verslą ar organizaciją šiame istoriniame leidinyje. Jis visame pasaulyje paskleis mūsų visų įnašą! R.J.

APMASTYMAI

Aušra Hawkrige

Vakarėja...

Sunkėja kūnas, žingsnis, mintys.

Gyvi dienos dar atspindžiai...

Bet ryto jau seniai nebėr. Aušra toli paliko.

Lemties dienų paženkliname verpete

Bandai save surasti.

Kada ir kur esi tu? Ar tikrai buvai?

Kada tu gyvenai? Šiandieną, vakar?

O gal tik ryt gyvent pradėsi?

Kada ir kur svajonių paukštę tu pagaut norėjai?

O gal jau pagavai, tik to nesupratai?

Ar daug atidavei?

Ar tik ėmei, ėmei?

Kada gi skolą atiduot suspėsi?

Ar savo širdimi esi prie skausmo prisilietęs?

Ar numalšint bandei?

Ar įžiebei gyvenimui vilties užgesusią žvakelę?

Ar pabandei? Ar tu tikrai jau gyvenai?

Neatidėk rytojui – vėlu jau gali būti.

Nedaug dienos beliko...

Gi tamsoje nedaug šviesių darbų nudirbt galėsi.

Pailsai...?!

* * *

Kažkas nusinešė svaigius saulėtekis, pavasarius

Ir viltį debesin pilkan įkėlė...

O tu vis lauki, kada ši pilkuma pratrūkus

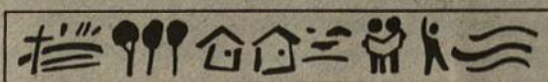
Pavasario lietum tave nuplaus ir atgaivins.

Jei lauki, jei viltis dar nemirė,

Tada ir tu – dar gyvas!

Seattle, WA

ADMINISTRATORIUS NERINGOS STOVYKLAI

Ieškomas asmuo su profesiniu pasiruošimu ir patirtimi, gerai vartojantis lietuvių ir anglų kalbas ir galintis dirbti ištiesus metus.

Neringos stovykla yra Nek.Pr.Marijos Seserų globoje, Vermonto valstybėje; ja naudojasi jaunimas ir suaugę.

Asmenys, kurie domisi šia pozicija, prašome kreiptis dabar, prisiunčiant savo gyvenimo ir darbo aprašymą ("CV"): Neringos Taryba, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260

ŽEMĖLAPIŲ

PARODA

Čikagoje veikiantis Balzeko muziejus turi vieną iš geriausių Centrinės ir Rytų Europos žemėlapių kolekcijų Čikagoje. Tarp jų – labai reti XVI ir vėlesnių amžių žemėlapiai, o taip pat neseniai išleisti, Europos istoriją atvaizduojantys kartografo darbai.

Surinkę šią kolekciją, muziejaus darbuotojai surengė parodą "Lietuva per daugelį amžių". Ji tęsis iki gruodžio 31 d. "Parodos tikslas – parodyti tokias Lietuvos sienas, kokios jos buvo žinomos lietuviams ir jų kaimynams įvairiais amžiais," – sako muziejaus įkūrėjas Stanley Balzekas. – Štai kodėl mes rodome tikrai autentiškus XVI, XVIII, XX amžių žemėlapius. Įdomu tai, kad kai kurie iš šių žemėlapių skiriasi nuo esančių mokyklų vadovėliuose."

Paroda prasideda labai žymaus kartografo Gerardus Mercator XV ir XVI amžiaus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėlapiu. Kiti žemėlapiai parodo Lietuvos – didžiausios viduramžių Europos valstybės – formavimąsi. Joje taip pat matome ir Lietuvos valstybės mažėjimą, sąjungą su Lenkija, Lietuvos ir Lenkijos bendros valstybės padalinimus, nepriklausomos Lietuvos atkūrimą etnografinėse ribose 1918 metais, Lietuvos okupaciją 1940 metais ir, pagaliau, Lietuvos Respublikos nepriklausomybės atkūrimą 1990-aisiais. Paroda turėtų sudominti ne tik lietuvių, bet ir kitų Europos tautų atstovus, nes ji atskleidžia dabartinės Europos sienų sudarymą.

Balzeko muziejaus inf.

JAUNIMO KONGRESAS AUSTRALIJOJE

Kaip žinote, Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga (ALJS), kartu su Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga (PLJS), organizuoja dešimtąjį Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą Australijoje.

Dešimtas PLJK vyks Sydnejuje ir Melbourne nuo trečiadienio, 2000 m. gruodžio 20 d. iki sekmadienio, 2001 m. sausio 14 d. Tikimasi, kad atvyks dalyvių iš įvairių pasaulio kraštų. Dalyvaujanti kongrese jie turės progos susipažinti su nuostabiąja Australija bei dalyvauti lietuviškoje kultūrinėje veikloje ir pasikalbėti apie lietuviškąją išeiviją.

Melisa Savickaitė
Kongreso Reklamų
Skyriaus Direktorė

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavage
46

INTERNETAS

Pinigai

<http://www.cuna.org>
Nacionalinės kredito unijų asociacijos žinios; gali padėti susirasti kredito uniją.

<http://www.irs.ustreas.gov>
IRS namų puslapis. Galite atsispausdinti bet kurią iš 500 federalinių mokesčių formų su instrukcijomis, 90 leidinių mokesčių klausimais ir kitą medžiagą apie mokesčius. Tel. 1-800-829-1040.

<http://www.sec.gov>
Vertybinių popierių ir biržos komisijos svarbiausios žinios apie investicijas.

<http://www.bankrate.com/bankrate/publ/webalert.htm>
Padeda sekti bankų imamas palūkanas už paskolas ir mokamas palūkanas už indėlius.

<http://www.financenter.com/newcards.htm>
Informacija ir patarimai kreditinių kortelių klausimais. <http://www.dnnfn.com/index.html>

CNN finansinės naujienos, akcijų kursai, patarimai dėl investicijų.

<http://www.wsrn.com>
Wall Street tyrimų tinklas (Wall Street Research Net) padeda surasti ryšio kanalus ir informaciją apie kompanijas, kurių akcijomis prekiaujama biržoje, ir savitarpio fondus.

<http://www.ceres.com>
Andrew Thomas, pripažinto knygų apie investicijas autorius, patarimai.

Stambūs pirkiniai

<http://www.pueblo.gsa.gov>
Žinios vartotojams apie automobilius, namus, investicijas, darbą, sveikatą, keliones ir t.t.

<http://consumerworld.org>
Daugiau kaip 12009 šaltinių, padedančių vartotojui įsigyti kreditinę kortelę, pasinaudoti nuolaidomis. Žinios apie prekes ir pan.

<http://www.hud.gov>
JAV Gyvenamojo būsto ir miestų vystymo departamentas žinios apie įvairias programas ir gyvenamąjį būstą.

<http://rent.net>

Vadovas, kaip susirasti butą. <http://www.gsa.gov/staff/pa/cic/housing.htm>

Žinios apie gyvenamąjį būstą ir paskolas jam įsigyti.

<http://www.ibc.wustl.edu/ibc/mort.html>

Paskolų gyvenamajam būstui įsigyti skaičiuoklis. Įveskite savo duomenis ir jums bus suskaičiuotos paskolų įmokos per mėnesį.

<http://www.ired.com>

InsuranceQuote tarnyba, skelbianti daugumos draudimo kompanijų terminuoto gyvybės draudimo įkainius. Įkainius nemokamai atsiunčia paštu.

<http://www.autobytel.com>
Agentūros Auto-By-Tel puslapis, kuriame skelbiami duomenys apie automobilius.

<http://www.cacars.com>
Agentūros Calling all Cars puslapis, kuriame rasite žinių apie automobilius.

<http://www.autositew.com>
Žinios apie automobilių kainas pas įgaliotus prekybos atstovus.

<http://www.kbb.com>
Agentūros Kelley Blue Book sąrašas, kuriame skelbiami automobilių modeliai, automobilių įsigijimo sąlygos, atiduodant naudotą automobilį. Kiti automobilių įsigijimo variantai.

<http://www.gw2k.com/>
Kompiuterių prekybos firmos Gateway 2000 Inc. žinios apie kompiuterių kainas ir įrangos sudėtį.

Kelionės ir pramogos

<http://www.stratpub.com/s hoe1.html>

Kompanijos Shoestring Travel leidinys, kuriame surinkti skaitytojų laiškai, pasakojantys apie patrauklias ir nebrangias nakvynes įstaigas, restoranus, lankytinas vietas. Pateikiami kiti kelionių patarimai.

<http://www.travelocity.com>
Nemokamos žinios apie daugiau nei 700 aviakompanijų skrydžių tvarkaraščius ir mažiausias bilietų kainas.

<http://www.amtrak.com>
Geležinkelių kompanijos Amtrak Train maršrutai ir siūlomos poilsinės kelionės po visą šalį.

<http://www.nps.gov>
Nacionalinių parkų tarnybos puslapis.

<http://www.si.edu>
The Smithsonian Institution instituto namų puslapis, skelbiantis apie naujausius eksponatus muziejuose, galerijose ir Nacionaliniame zoologijos sode.

VINCO KUDIRKOS VAKARAI – VISOJE AMERIKOJE

Šių metų ruduo buvo kaip niekad gausus kultūros renginiais. Net trylika lietuviškų telkinių paminėjo Lietuvos himno autoriaus dr. Vinco Kudirkos 100-ąsias mirties metines. JAV LB Kultūros tarybos pastangomis iš Lietuvos buvo pakviestos programų atlikėjos: docentė dr. Irena Slavinskaitė ir aktorė Virginija Kochanskytė. Jos Jungtinėse Valstijose praleido 6 savaites. Minėjimai – akademijos, prasidėję Čikagoje, nusitęsė nuo Atlanto pakraščio iki Ramiojo vande-

nyno, o baigėsi Kanadoje. Po sėkmingų renginių lapkričio 15 d. jos išvyko į Lietuvą.

Aktorės Virginijos Kochanskytės iniciatyva Lietuvos Kultūros ministerijos ir Lietuvos liaudies kultūros centro įsteigti Lietuvos teatro 100-ųjų metų atminimo jubiliejiniai medaliai buvo įteikti JAV ir Kanadoje veikiusiems ar tebeveikiantiems teatrų atstovams – režisieriams ir aktoriams. Čikagoje

V. Kochanskytė įteikė medalius aktorei ir lietuvių scenos darbuotojų narei Birutei Briedienei, "Vaidilutės" teatro vadovei ir režisieriai Onai Šulaitienei, aktorei ir režisieriai Irenai Leonavičiūtei, "Žaltvyklės" teatro režisieriai ir aktorei Audrei Budrytei ir "Žaltvyklės" teatro Čikagoje steigėjai, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkei Marijai Remienei. Medaliai taip pat įteikti Bostone – mėgėjų teatro dar-

buotojai Mirgai Girniuienei, Putname – seselei Paulei, *St. Petersburg, FL* – aktorei ir režisieriai Dalilai Mackialienei, *Los Angeles, CA* – aktorei ir "Dramos sambūrio" pirmininkei Emai Dovydaitienei, režisieriui Petru Maželiui, aktoriui ir režisieriui Algimantui Žemaičiui, aktoriui ir renginių režisieriui Amandui Ragauskui, Kanadoje, *Hamilton* – "Aukuro" ir Toronto "Aitvaro" teatrų režisieriai bei

aktorei Elenai Kudabienei.

JAV LB Kultūros vardu dėkojame viešnioms – programų atlikėjoms. Taip pat dėkojame visiems apsilankiusiems ir prisidėjusiems prie dr. Vinco Kudirkos akademijos pasisiekimo ir jo pagerbimo. Dėkojame laikraščių redaktoriams bei spaudos darbuotojams, rašiusiems apie šiuos minėjimus. Dėkojame radijo vedėjams, paskyrusiems laiką savo laidose.

Marija Remienė

JAV LB Kultūros tarybos
pirmininkė

Los Angeles, CA PAMINĖJOME SAVO VEIKLOS 50-METĮ

Feliksas Masaitis

Lapkričio 6 d., 2v.p.p. šventiškai pasipuošę svečiai gausiai rinkosi į Lietuvių tautinių namų salę. Atvykusieji buvo pavaišinti šaltais užkandžiais, o turtingas Tautinių namų baras rūpinosi, kad jų nekamuotų troškulys. Maždaug po valandos svečiai pakviesti prie vaišės padengtų ir papuoštų stalų.

Renginį pradėjo Amerikos lietuvių tautinės sąjungos (ALTS) *Los Angeles* skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė. Programai vadovauti ji pakvietė vicepirmininką Juozą Raibį. Kun. Stanislovas Anužis perskaitė tikrai prasmingą, šventei pritaikytą invokaciją. Po to glaustą kalbą pasakė Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas. Jis apibūdino ALTS veiklos reikšmę lietuvių gyvenimui šiame krašte, jos dalyvavimą kovoje už Lietuvos laisvę ir paramą Lietuvai, atgavus nepriklausomybę. Po jo kalbėjo ALTS valdybos pirmininkas Petras Buchas. Jis padėkojo skyriaus pirmininkei ir visai valdybai už tokio šaunaus minėjimo surengimą ir pakvietimą jame dalyvauti.

Ilgesnį žodį tarė inž. A.

Mažeika. Jis labai išsamiai atpasakojo skyriaus nuveiktus darbus, paminėjo visų buvusių pirmininkų ir kitų veikėjų pavardes. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu.

Pasivažišus p. Antaninos Uldukienės skaniai pagamintais šiltais pietumis, įneštas didžiulis sukaktuvinis tortas, kurį perpiovė Liucija Mažeikiene ir Petras Buchas.

Sriubčiojant kavą, buvo sakomi ir skaitomi sukakties proga gauti sveikinimai. Prelatas Jonas Kučingis savo sveikinime rašo: "Gerb. p. Rūta Sakienė, Tautinės sąjungos *Los Angeles* skyriaus pirmininke, labai dėkoju Jums už kvietimą dalyvauti Tautinės sąjungos skyriaus 50-ties metų minėjime. Deja, senatvės bėdos verčia tos garbės atsisakyti. Gerai prisimenu Tautinės sąjungos seimą 1968 m., kuriame dalyvavo ir p. Leonas Kriaučeliūnas, tas didysis lietuvių apaštalas. Ta proga šv. Kazimiero bažnyčioje pasakiau pamokslą, kuris išties atspausdintas mano pamokslų knygoje "Dievo žodžio tarnyboje", 708 pusl. Baigdamas linkiu Tautinei sąjungai ir toliau žydėti ne tik išeivijoje, bet ir tėvynėje Lietuvoje. Su meile ir malda, prel. Jonas Kučingis"

Kiti sveikintojai: Lietuvių bendruomenės Vakarų apygardos vardu – Angelė Nelsienė, Fronto bičiulių – Vytautas Vidugiris, Juozo Daumanto šaulių kuopos – Kazys Karūža, "Lietuvos dukterų" ir radijo valandėlės – Regina Gasparonienė, *Los Angeles* "Dramos sambūrio" – Ema Dovydaitiene, birutė – Alfa Pažiūrienė, ALT – Aloyzas Pečiulis, Tautinių namų – Jonas Petronis ir Lietuvių kredito kooperatyvo – Vincas Juodvalkis. Po sveikinimų smagiai pasišokta.

Sekmadienį, lapkričio 7-ąją šv. Mišias už mirusius tautininkus aukojo kun. Stanislovas Anužis. Mirusiųjų pavardes perskaitė Jonas Petronis. Kun. Anužis savo turiningame pamoksle paminėjo Tautinės sąjungos nuveiktus darbus ir kvietė pasimelsti už jos veikėjus.

Tuoju po pamaldų tautininkai sugužėjo į Tautinius namus pietums ir susipažinimui su Petru Buchu. Pasistiprinus p. A. Uldukienės skaniai pagamintais "cepeliniais", ilgesnį žodį tarė Petras Buchas. Jis papasakojo apie sąjungos veiklą, bendravimą su Lietuvos tautininkais, finansinę padėtį ir kitus jos reikalus bei rūpesčius. Tuo ir buvo

baigtas minėjimas.

Į minėjimo rengimą buvo įsijungusi visa skyriaus valdyba. Programai vykusiai vadovavo vicepirmininkas Juozas Raibys, prie kasos budėjo sekretorė Irena Bužėnienė, bare vikriai sukosi iždininkas Ramūnas Bužėnas, o svečius su šypsena sutiko ir jiems vietas nurodė Gražina Rai-

bienė. Visą veiklą atidžiai stebėjo ir, kur reikėjo, talkino pirmininkė Rūta Sakienė. "Minkštus" ir "kietesnius" gėrimus Jono Petronio nurodymu paaukojo Tautiniai namai. Dirbta sutartinai, todėl ir rezultatas – puikiai pavykęs renginys.

Los Angeles, CA

ALTS *Los Angeles* skyriaus 50-mečio šventėje kalba Tautinės sąjungos veteranas Bronius Dūda.

ALTS *Los Angeles* skyriaus valdyba (iš kairės): ižd. Ramūnas Bužėnas, sekr. Gražina Raibienė, pirm. Rūta Sakienė, vicepirmininkai – Irena Bužėnienė ir Juozas Raibys.

Garbė padalinti sukaktuvinį tortą patikėta ALTS pirmininkui Petru Buchui ir Liucijai Mažeikienei. Už jų – skyriaus pirm. Rūta Sakienė.

POLITIKIERIŲ VEIKLA

Vladas Vijeikis

Kai politikieriai prašo mūsų balsų, jie prižada aukso kalnus. Išrinkti užmiršta pažadus ir nieko neveikia. Rinkėjai nusiskundžia: štai patikėjome jo pažadais, o jis nieko neveikia. O gal geriau, kad politikierius nieko neveikia, nes jo veikla dažnai būna labai pragaištinga.

Neseniai labai iškilmingai buvo švenčiamos gėdingos Berlyno sienos nugriovimo sukaktuvės. O kodėl ta siena atsirado? Bukaproitis politikierius įsakė ją pastatyti. Tiesą pasakius, šis nebuvo rinktas ir jokių pažadų nedavė. Tad darė, kas į jo nesveiką makaulę atėjo. Sieną buvo pastatyta dėl to, kad vakariečiai Berlyno gyventojai nesiveržtų į sovietinį rojų. Bet, žinoma, buvo atvirkščiai: rojaus gyventojus teko net šaudyti, kad sulaukytų besiskverbiančius į Vakarus. Kiek ašarų ir kraujo buvo pralieta dėl bukapročio žiauraus politikieriaus.

Atėjo kitas politikierius ir norom nenorom buvo priverstas sieną nugriauti. Ne jis pats griovė. Tai savanoriškai atliko berlyniečiai. Bet politikierius gavo Nobelio taikos premiją, nors jis siuntė tankus į Vilnių. Kai kuriems, o ir daugumai politikierių sekasi.

Neinant labai toli, labai

būdinga politikierių veikla buvo kaimynystėje – *Marquette park, Chicago*. Prieš keletą metų 69-oji gatvė, gerai žinoma lietuviams ir dabar vadinama *Lithuanian Plaza*. Kažkuriam politikieriui atėjo mintis sumoderninti. Taigi iš šaligatvių į gatvę buvo padaryti iškyšuliai, kurie labai trukdė judėjimui ir automobilių pastatymui. Dabar atėjo kitas politikierius ir liepė iškyšulius nugriauti. Taigi, dabar gatvė vėl tokia, kaip turi būti. Bet ar ilgam? Ateis kitas politikierius ir sugalvos dar ką nors keistesnio.

Pergalvojus gal ir gerai, kad politikieriai nieko neveikia. Bent nepadarą kvailysčių. Tegul jie sau ima didžiules algas, dar didesnius kyšius ir tegu palieka mus ramybėje.

* * *

Nepritekliai. Lietuvoje nusiskundžiama trūkumais. Trūksta pinigų. Trūksta vaistų ir medicinos įrankių. Dar nepriima į Europos Sąjungą. Nors dar neteko išgirsti, ką duos ta sąjunga, o ką atims. Neatrodė, kad sąjungos nariai pasiryžę padėti. Greičiau jie žiūri, kaip išnaudoti ir laukia, kada Lietuva gerai sustiprės, kad galėtų išnaudoti. Jau trūksta skolintojų, bet naujoji valdžia tikina, kad suras, iš kur dar gauti. Tik nieko nesaiko apie skolų grąžinimą. Mat valdžioms taip keičiantis, jie gerai žino, kad ne jiems teks rūpintis. Trūksta ką parduoti užsienio vertelgoms: viskas jau išparduota. O du kartus neparduosi. Didžiulis trūkumas idealistų, pasišventėlių.

Pertekliai. Negalima švaria sąžine tvirtinti, kad Lietuvoje tik nepritekliai. Yra ir perteklius. Perdaug ministerių, pavaduotojų, patarėjų, pritarėjų, prisiplakėlių. Per-

daug krepšininkų. Tuos net į užsienį eksportuoja, tik iš to nedaug naudos. Perdaug balsių dainininkų, ansamblių, muzikantų. Perdaug įvairiausių švenčių, festivalių, minėjimų, pagerbimų. Perdaug aukštųjų ir žemųjų valdininkų pasivažinėjimų į užsienius ir tai bent po kelis kartus. Kartais stebėtis reikia, kaip jie turi laiko atlikti savo pareigas. Perdaug valdininkų ir biurokratų. Tuos galima būtų eksportuoti.

VACIO KAVALIŪNO NOVELIŲ RINKINIO SUTIKUVĖS PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

Spalio 17 d. Pasaulio lietuvių centre, *Lemont, IL*, buvo sutiktas pedagogo ir rašytojo, a. a. **Vacio Kavaliūno** novelių rinkinys "**ŠAUKSMAS**", neseniai išleistas Lietuvoje. Knyga pavadinta įvadinės novelės vardu.

JAV LB Švietimo tarybos atstovė Vida Brazaitytė gražiu žodžiu apibūdino rašytojo gyvenimo kelią, išryškindama ir jo taurų - mokytojo pašaukimą. Rašytoja Julija Švabaitė-Gylienė turiningai atskleidė "Šauksmo" sielą visame Vacio Kavaliūno kūrybos fone, pažymėdama pas-

pasienio sargybiniai gerokai nustebo, sugavę per žalią sieną besiskverbiančius. Pasirodė, kad tai – ne meksikiečiai, bet lietuviai. Buvo gera proga paaiškinti amerikiečiams apie Lietuvą. Tai buvo taip vadinami ekonominiai emigrantai. Tik keista, kad tie, besiskundžiantieji badmiriniu gyvenimu Lietuvoje, turėjo po penkis tūkstančius dolerių užstato ir dar liko pragyvenimui. Tad išvada: Lietuva yra turtingų piliečių kraštas.

Aš pats asmeniškai išlipdamas į Amerikos krantą, kišenėje turėjau pusantro dolerio ir bijojau, kad gali neleisti pasilikti, nors turėjau vizą. Mat buvo gandų, kad kišenėje turi turėti bent penkis dolerius. Atsivežti skudurėliai ir šaukštas neįskaitoma į turtą. Bet netikrinę praleido. Tad iki šios dienos "nesu tikras", ar aš teisėtai įžengiau į Ameriką.

tas ir rašytojo iškeliavimas į amžinybę prieš penkerius metus. Lemonte susirinkusi gausi Čikagos publika šiltai sutiko šią knygą, išleistą dr. Jolitos Kavaliūnaitės pastangomis.

Vacys Kavaliūnas, "Šauksmas". Novelės. V. Užtupo leidykla "Vilius". Vilnius, 1998. Knygą galima įsigyti Čikagoje – "Draugo" knygyne, Lemonte – Pasaulio lietuvių centre, Klyvlende – Dievo Motinos parapijos knygyne (sekmadieniais, po Mišių).

jej

Vacio Kavaliūno knygos sutiktuvėse (iš kairės): akt. Algirdas Titus Antanaitis, prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, renginių vadovė Bronė Nainienė ir rašytoja Julija Švabaitė – Viktoro Kučo nuotr.

Illinois valstijos gubernatoriaus George H. Ryan sveikinimo laišką Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus prezidentui S. Balzekui įteikė pirmoji valstijos dama Lura Lynn Ryan. Iš kairės: Stanley Balzekas, Lura L. Ryan, Sigita Balzekas ir Pranė Simanonis.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGIJOJE

"Susivienijimo lietuvių Amerikoje" pirmininkas Vytautas Kasniūnas išrinktas į "Tėvynės mylėtojų draugijos" valdybą. Šios dvi seniausios pasaulyje lietuvių organizacijos artimai bendrauja nuo įsikūrimo dienos, kartu ruošia seimus. SLA mini 113-ąsias veiklos metines, TMD atšventė šimtmetį. Draugijos pirmininkas – inž. Grožvydas Lazauskas.

"Susivienijimas Lietuvių Amerikoje" turi savo puslapį Internete. Jo adresas: www.lithuanianalliance.com

Pirmieji rezultatai – nuostabiai geri: atsiliepė daug trečios ir ketvirtos kartos lietuvių, ieškančių ryšio, besidžiuojančių savo kilme.

PLB ŠVIETIMO KOMISIJOJE

PLB Švietimo komisija jau ketvirtą kartą skelbia rašinių konkursą už Lietuvos ribų veikiančioms lietuviškoms mokykloms. Skelbiant konkursą, reikalingas ir mecenatas. Jau ketvirtą kartą konkurso mecenatu yra Raimundas Grigaliūnas.

Konkurso laikas: šių metų gruodžio 1 d. – 2000 metų balandžio 15 d. Žinias apie konkursą ir temų pavadinimus išsiuntė Karaliaučiaus krašto, Punsko, Maskvos, Ukrainos, Gruzijos ir Moldovos lietuviškoms mokykloms. Konkursui skirti rašiniai turi būti atsiųsti PLB Švietimo komisijai adresu: 13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL. 60441 U.S.A.

Šv. Jurgio parapijoje

Lapkričio 14 d. įvyko Šv. Jurgio parapijos rudens šventė. Ji praėjo puikiai. Pasitaikė saulėta diena, suvažiavo daug svečių. Tarp jų buvo ir nepaprastai mielas JAV Kongreso atstovas iš Illinois valstijos – John M. Shimkus. Jis susipažino su daugeliu žmonių, pasikalbėjo su jais ir nusifotografavo. Iš JAV sostinės jis atvežė Kongreso sveikinimo raštą Šv. Jurgio parapijai – vienai iš seniausių, dar tebeveikiančių lietuviškų parapijų Jungtinėse Valstijose.

Šventėje buvo įprastiniai kalakutų, kumpių, dešrų ir kitų laimėjimų traukimai, puikūs valgiai, stalai su lošimais ir žaidimai vaikams. Didžiosios piniginių loterijos laimėtojai tapo: \$1,000 – Kazimieras Struna; \$500 – Debra Zeledonis; \$300 – Gregory Hudak; po \$100 laimėjo – Joan Carpenter ir Alfonsas Nevulis.

Prie lėšų telkimo parapijai daug prisideda metinė Rudens šventės loterija. Šv. Jurgio parapijos lapkričio mėnesio savanorė kasmet išplatina vis daugiau tos loterijos bilietų. Ji dažnai talkininkauja parapijos veteranų postui. Jau nystėje ji daug padėjo mokyklai, veikusiai šioje parapijoje. Ilgametė jos narė tebegyvena mūsų apylinkėje ir kas sekmadienį dalyvauja 9 val. ryto Mišiose. Parapijos savanorės vardas lapkričio mėnesį suteiktas p. **Theresa Kaminskis**.

Prieš kurį laiką laimingas lošėjas laimėjo \$1,199 Jurginės bingo lošimuose. Kviečiame visus gingo lošėjus išbandyti savo laimę mūsų salėje ketvirtadienį vakarais. Tiems lošimams praveisti taip pat ieškome papildomų talkininkų. Galinčius padėti, prašome kreiptis į kun. J. Bacevičių.

Į parapijos tarybą išrinkti: Steven Kristoff, Algirdas Matulionis ir Dovydas Rubinski. Pradedant ateinančius metus mums truks dar dviejų narių Taryboje, nes nuostatai reikalauja, kad Tarybą sudarytų dešimt narių. Laukiame savanorių.

Šventėms atskubant, gir-dime visokius prašymus padėti vargšams. Nepamirškite Šv. Jurgio parapijos Šalpos centro. Parapija tiekia elektrą, šildymą ir telefoną centrui tvarkyti. Parapijos tarnautojai kas mėnesį iškrauna maisto sunkvežimius, o mūsų raštinė tvarko atsiskaitymą ir kitus su šia programa susijusius darbus. Šalpos centro reikavimai yra dideli. Norinčius padėti, prašome įteikti aukų rinkėjams vokus su užrašu

"Šalpos centrui".

Atėjo Padėkos diena. Širdingai dėkojame Dievui ir pažadame, kad visados būsi-

me dėkingi už Jo dosnias dovanas. Jas naudosime ne vien sau, bet dalinsimės tuo, ką turime, ir su kitais. Ger.J.

45 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Dr. JONAS ŠLIŪPAS

1861 m. vasario 23 (kovo 6) d. –

1944 m. lapkričio 6 d.

Gydytojas, aušrininkas, publicistas, diplomatas, Lietuvos ir JAV lietuvių visuomenės veikėjas. "Lietuvių laisvės kovoje J. Šliūpas įjungtas šalia J. Basanavičiaus, V. Kudirkos, kun. J. Tumo-Vaižganto, kun. A. Miluko ir kitų to meto pačių reikšmingiausių lietuvių veikėjų." (LE, 30 t., 61 psl.)

Į visuomeninę patriotinę veiklą įsijungė, dar būdamas Petrapilio universiteto studentu. 1883-84 metais redagavo "Aušrą". Nuo 1884 m. gegužės 28 d. atvyko į JAV. 1891 metais Marylande baigęs medicinos studijas, vertėsi gydytojo praktika. 1900-1901 metais gilino profesinį pasirėngimą New York Pomedicinių studijų mokykloje. Aktyviai dalyvavo Amerikos lietuvių visuomeninėje veikloje, dažnai dėl to keldamasis į kitas vietas. 1917 m. spalio mėn. dalyvavo lietuvių konferencijoje Stockholme. 1919 m. Londone įkūrė Lietuvos atstovybę ir buvo pirmasis, dar viešai Anglijos nepripažintos Lietuvos atstovas. Tų pačių metų rudenį paskirtas Lietuvos pasiuntiniu Latvijai ir Estijai. 1920-21 metais Amerikoje rinko aukas ir ieškojo investicijų Lietuvos ūkiui atkurti. Grįžo su dideliais laimėjimais. 1923 m. J. Šliūpai suteikti istorijos ir medicinos mokslų garbės daktaro laipsniai. 1925 -30 metais – Lietuvos universiteto privatdocentas, skaitė medicinos istorijos kursą. 1939 metais jam suteiktas teisių garbės daktaro vardas.

Nuo 1930 m. apsigyveno Palangoje. 1933 m. išrinktas, o 1938 m. perrinktas Palangos miesto burmistras. Iš šių pareigų bolševikų atleistas 1940 m. liepos mėn. 1941 m. birželio pabaigoje grįžęs į šias pareigas, tačiau netrukus nacių pašalintas už protestus prieš žydų ir kitų Lietuvos gyventojų žudynes.

1944 m. spalio 1 d. pasitraukė į Vakarus. Lietuvių iškviestas į Berlyną per radiją kalbėti JAV lietuviams, po naktinių bombardavimų mirė lapkričio 6 d. 1947 metais jo pelenai pervežti į Tautines lietuvių kapines Čikagoje.

25 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Adv. JULIUS SMETONA

1913 m. vasario 17 d. –

1974 m. lapkričio 28 d.

Julius Rimgaudas Smetona – pirmojo Lietuvos Prezidento sūnus, teisininkas, publicistas, visuomenės veikėjas. 1935 metais baigė Vytauto Didžiojo universiteto teisės fakultetą. Atlikęs karinę prievolę, 1937-39 metais gilino studijas Paryžiuje. Sovietams okupuojant Lietuvą, pasitraukė į Vakarus ir po metų atvyko į JAV. 1946-49 metais studijavo teisę Cleveland Western Reserve universitete. Nuo 1951 metų vertėsi advokato praktika. Nuo 1957 metų buvo administracinis teisėjas pramonėje nukentėjusių darbininkų bylose. Korporacijos "Neo-Lithuania" filisteris, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Klyvlendo skyriaus pirmininkas ir ALTS centro prezidiumo narys, Amerikos lietuvių tarybos ilgametis narys ir Klyvlendo skyriaus pirmininkas. JAV Respublikonų partijos narys. Bendradarbiavo tiek lietuviškoje, tiek Amerikos spaudoje. Parengė disertaciją teisės mokslų daktaro laipsniui gauti. Dėl kraujo išsiliejimo į smegenis mirė 1974 m. lapkričio 28 d. Klyvlende (Cleveland, Ohio). Palaidotas Visų sielų kapinėse.

K. KIZEVIČIAUS DARBŲ PARODA

Kęstučio Kizevičiaus po-mirtinė meno darbų paroda "Kesty – A Self Portrait" – iki gruodžio 16-osios veiks CCC Metro auditorijoje: E. 30 Street ir Woodland Ave. kampas (įvažiuoti iš Woodland) Cleveland, OH. Lankymo laikas: pirmadieniais -

penktadieniais, nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Išsamesnės žinios teikiamos tel. (216) 987-4525. Vykdančią a.a. Kęstučio pageidavimą, šios parodos pajamos bus skirtos jo spausdinimo mašinos persiuntimui į mokyklą Lietuvoje. Aldona Zorskienė

2 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A.

Dr. LEONAS KRIAUCĖLIŪNAS

1919 m. lapkričio 28 d. – 1997 m. lapkričio 25 d.

Šiomet būtume minėję žymaus visuomenės veikėjo, ilgamečio Amerikos lietuvių tautinės sąjungos pirmininko, Lietuvos Veterinarijos akademijos Garbės daktaro Leono Kriaučeliūno 80-metį.

Jis gimė Žynių kaime, Žaliosios valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Baigęs Vilkaviškio gimnaziją, 1940 metais įstojo į Veterinarijos akademiją. 1944 metais pasitraukęs į Vakarus, baigė Hannoverio aukštąją veterinarijos mokyklą. Apgynęs disertaciją iš veterinarinės chirurgijos, gavo daktaro laipsnį. 1949 m. atvyko į JAV. Įsteigė privačią mažųjų gyvulių ligoninę ir beveik keturis dešimtmečius jai vadovavo.

Nuo pat atvykimo į Ameriką L. Kriaučeliūnas įsijungė į lietuvių visuomeninę veiklą. 1963 metais kartu su žmona Irena įkūrė M. Montessori vaikų namus ir tapo šios auklėjimo sistemos rėmėjais. Rengė BALF'o vakus, tapo "Dainavos" ansamblio globėjais. 1968 ir 1972 metais L. Kriaučeliūnas – Tautinių šokių švenčių rengimo komitetų pirmininkas. Keturių JAV LB tarybų narys. 1967-71 metais – korporacijos "Neo-Lithuania" vyriausios valdybos vicepirmininkas. 1970 m. ALT pavedimu surengė Lietuvos genocido parodą Čikagos centre. 1981 m. Vašingtone, Kongreso rūmuose organizavo "Amerikos balso" lietuviškųjų laidų 30-mečio minėjimą.

Didžiausią savo visuomeninės veiklos dalį L. Kriaučeliūnas paskyrė Amerikos lietuvių tautinei sąjungai. 1983 m. vadovavo ALTS Čikagos skyriui, o 1984 metais tapo Centro valdybos pirmininku. Šias pareigas vykdė net penkias kadencijas. 1989 m. – VLIK'o vicepirmininkas. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, labai rūpinosi tautininkų veiklos atgaivinimu tėvynėje.

1995 m. - Lietuvos Veterinarijos akademijai įteikė nepaprastą dovaną – jo pastatytą ir įrengtą mažųjų gyvulių kliniką. Iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų, nors ir kankinamas baisios vėžio ligos, išliko atsidavęs lietuvių puoselėjimui.

Tauriam lietuviui, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos Garbės nariui

A.†A.

MEČIUI VALIUKĖNUI

mirus, jo žmonai, buvusiai skyriaus pirmininkei ELEONORAI VALIUKĖNIENEI, dukrai, sūnums ir jų šeimoms reiškiamo širdingą užuojautą.

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos
Čikagos skyrius

Dipl. ekonomistui

A.†A.

MEČIUI VALIUKĖNUI,

daugiau negu 60 metų mūsų ir mūsų šeimų draugui mirus, skausme likusiems: jo žmonai ELEONORAI, dukrai RIMVYDAI, sūnums – ŠARŪNUI su žmona, DAINIUI, GINTARUI ir ARVYDUI su šeima nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

Vincentina ir Jonas Jurkūnai
Ramunė ir Gintautas Vitkai
Laima ir Algis Jurkūnai

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• GRUODŽIO 4 d., šeštadienį, 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje – neseniai Čikagoje įsikūrusio teatro "Žaltvykslės" spektaklis – premjera: **Petro Vaičiūno "Tuščios pastangos"**. Režisierė – **Audrė Budrytė**. Rengia "Gija". Po spektaklio – vakaronė – susitikimas su aktorais Lietuvių namų "Gintaro" restorane. Teirautis tel. 216-481-0011.

• GRUODŽIO 4 d., šeštadienį – susikaupimo diena – rekolekcijos Dievo Motinos parapijos svetainėje. Praveda kun. **Sigitas Žilys** iš Vašingtono. Rengia "Ateities" klubas.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

• GRUODŽIO 19 d. – skautiškos Kūčios.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios

šv. Jurgio parapijos salėje.

• GRUODŽIO 31 d. – Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių namuose.

2000 metai

• KOVO 19 d. - Tradicinė skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijoje.

• BALANDŽIO 15-16 d., šeštadienį ir sekmadienį, Nijolės Palubinskienės ir Linos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia korporacija "Giedra".

• GEGUŽĖS 27 d., šeštadienį - skautiškos veiklos 50-mečio šventė.

• BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* – "Exultate" ir *Toronto* "Vologės" koncertas *CIM (Cleveland Institute of Music)* salėje.

PAŽINTIS SU NAUJUOJU TEATRU

Čikagos lietuvių teatras "Žaltvykslė" ruošiasi savo pirmoms išvykoms: Klyvlende (*Cleveland, OH*) parodysime spektaklį "Tuščios pastangos". Jo premjera įvyko Čikagoje rugsėjo 19 d. Kai kurie "Žaltvykslės" nariai jau žinomi klyvlendiškiams – lietuviškų teatro spektaklių ir koncertų lankytojams. Giedrė Griškėnaitė-Gillespie ir Sigitas Gudis lankėsi Klyvlende su "Vaidilutės" teatru, o Audrė Budrytė – su "Dainavos" ansamblio jubiliejiniu koncertu. "Tuščiose pastangose" dalyvaujantys aktoriai – Rima Žukauskaitė ir Jonas Variakojis vaidina ir satyros teatre "Antras kaimas", o poetė Eglė Juodvalkė yra buvusi tos trupės narė. Be jau minėtų aktorių, spektaklyje vaidina Justė Jatkauskaitė, Violeta Drupaitė, Irena Kazančėnaitė, Žilvinas Usonis, Pranciškus Ivinskis, Sigitas

re Budrytė – su "Dainavos" ansamblio jubiliejiniu koncertu. "Tuščiose pastangose" dalyvaujantys aktoriai – Rima Žukauskaitė ir Jonas Variakojis vaidina ir satyros teatre "Antras kaimas", o poetė Eglė Juodvalkė yra buvusi tos trupės narė. Be jau minėtų aktorių, spektaklyje vaidina Justė Jatkauskaitė, Violeta Drupaitė, Irena Kazančėnaitė, Žilvinas Usonis, Pranciškus Ivinskis, Sigitas

(Pabaiga. Pradžią - 45 nr.)

I Šiaulius perkeltame institute Vacys Rociūnas įgijo prekybininko profesijos bakalaurą laipsnį.

Nuo jaunų dienų Vacys išitraukė į spaudos darbą. Dar lankydams Laukuvos pradžios mokyklą, sekmadieniais šventoriuje po Mišių platindavo lietuvišką spaudą. Rietavo vidurinėje mokykloje tapo korespondentu, aprašydavo visus mokyklos įvykius. 1939 m. Prekybos institute su L. Prapuoleniu įkūrė studentų ateitininkų "Korp! Gintaras". Tuo laiku bendradarbiavo Kauno studentų ateitininkų laikraštyje "Studentų dienos".

1944 m. raudonajam siaubui atplūstant Lietuvon, vienintelis iš gausios šeimos ištruko į Vakarų. Stabtelėjęs Vienoje, persikėlė į *Reith-Tyrol* ir 1945-49 m. gyveno Augsburgėje. Čia veikė bendruomenėje, dėstė prekybos kursuose ir plūso "Žiburių" laikraštyje. 1949 m. balan-

Gerardas Juškėnas

džio mėn. atvyko į JAV. 1949-52 m. buvo Ateitininkų Federacijos valdybos narys, vienas iš "Ateities" klubo *Cleveland, OH* steigėjų. 1952 m. atidarė spaudos kioską Šv. Jurgio parapijos salėje. Tas kioskas 1952-68 m. aprūpindavo *Cleveland Public Library* lietuviškomis knygomis ir žurnalais. Prisidėjo prie vysk. M. Valančiaus lietuviškos mokyklos veiklos. 1977 m. buvo apdovanotas Lietuvių Amerikos piliečių klubo visuomenine-kultūrine \$1000 premija.

V. Rociūnas nuo 1949 m. bendradarbiauja "Draugo" dienraštyje. Redagavo žurnalą "Į laisvę". Paruošė tris Dainavos jaunimo stovyklos su kaktuvinius leidinius, Lietuvių sporto leidinius, Čiurlionio ansamblio studijas ir t.t. Bendradarbiavo Lietuvių enciklopedijoje.

Dr. V. Gruzdis perskaitė Kultūrinės premijos skyrimo

aktą, o Aldona Maurutienė prisėgė V. Rociūnui rožę. Valdybos išdininkas dr. V. Maurutis įteikė laureatui \$1000 Kultūrinės premijos čekį. Laureatas V. Rociūnas tarė padėkos žodį.

Kun. G. Kijauskui, SJ, sukalbėjus maldą prieš valgi, visi paspaudė ratu rankas ir pasivaišino skaniais Lietuvių namų parengtais pietumis.

Visiems pasisotinus, didžioje salėje keliautojas Jonas Dunduras parodė skaidres iš Bolivijos ir papasakojo apie savo susitikimą su kun. dr. Bendoraičiu, jo nuveiktus misijos darbus Pietų Amerikoje. Dr. Bendoraitis mirė 1998 m. lapkričio 23 d.

Mūsų gydytojai, pradėję OLGD veiklą 1957 m., šiemet atšventę savo sukaktį, įteikė 43-ją Kultūrinę premiją. Dėkui jiems už ištvermę. Ačiū OLGD pagalbinio vienetui ponioms už skanius kepinus prie kavos puodelio.

Ohio lietuvių gydytojų draugijos valdyba. Priekyje sėdi (iš kairės): dr. V. Gruzdis, dr. A. Skrinska, dr. J. Šonta. Stovi dr. D. Degėsys ir dr. V. Maurutis. *Gerardo Juškėno nuotr.*

Gudis, Viktoras Jasinskas ir Juozas Ulevičius.

Petro Vaičiūno pjesė "Tuščios pastangos" yra

idealus veiklas naujam teatru. Pjesėje – vienuolika vaidmenų. Visi jie – išplėtoti ir savotiškai įdomūs, tad kiekvienam aktoriui yra progą išgilinti ir paskirtoje rolėje išreikšti save bei pralinksminti publiką. Laukiame

bendravimo su Klyvlendo žiūrovais šiame Petro Vaičiūno sukurtame pasaulyje."

"Žaltvykslės" teatro režisierės **Audrės Budrytės** pasakojimą užrašė "Gijos" vadovas **Dainius Zalensas**.

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

NORMLS

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(216) 486-2530 (440) 473-2530

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

DIRVA

Jonas Daugėla

Šiais metais lietuviai mini Dr. Vinco Kudirkos mirties šimtmečio sukaktį. O prieš 110 metų Lietuvos knygnešiai į kaimus atgabeno V. Kudirkos sumanyto ir parašyto "Varpo" pirmąjį numerį. Tad šie metai Lietuvoje drąsiai galėjo būti paskelbti V. Kudirkos metais. Bet, lyg tyčia, šiemet vos ne kas mėnesį keitėsi Lietuvos vyriausybės, todėl ir apie paskelbimą buvo užmiršta.

Per paskutinįjį savo gyvenimo dešimtmetį V. Kudirka ne tik visas gyvybines jėgas, bet ir įgimtus talentus, kurių jis turėjo gana daug, paaukojo savajai tėvynei, lietuvių tautai. Ir jis pats tiesiog sudegė tėvynės meilės ir gilaus patriotizmo liepsnose. Šiuo atveju jis ir iki šiol dar liko niekieno ne tik nepraletas, bet ir neprisivytas. Ir vargu, ar mūsų tautos istorijoje dar kada atsiras antrasis Vincas Kudirka...

Bolševikinės vergijos metais buvo uždraustas jo didysis kūrinys – Lietuvos himnas. Už viešą jo giedojimą grėsė suėmimas, ne vienam teko iškelti į Sibiro taigas.

Šiandien V. Kudirkos taip atkakliai skelbtą patriotizmą bei tikėjimą krikščioniškuoju humanizmu pakeitė visiškas materializmas. Medžiaginių vertybių garbinimas "apsivainikavo" vagystėmis, nesuvaldoma korupcija ir kyšininkų siautėjimu. Lietuvos visuomenė tiesiog skęsta kosmopolitizmo liūnuose.

Šiandieninės kartos atstovai, kurie jau dešimtį metų bando sukurti naują valstybės gyvenimą, apie V. Kudirką ir jo puoselėtus patriotizmo idealus nedaug nežino. Tad džiugu, kad abi sukaktys Lietuvoje šiandien vis dėlto prisimenamos. Jau buvo surengti kiek didesnio masto akademiniai renginiai, šios sukaktys paminėtos ir spaudoje. Belieka tikėtis, kad tokie mi-

nėjimai ras atgarsį bent keliose naujos kartos jaunuolių širdyse. O gal atsiras bent vienas kitas, kuris norės sekti V. Kudirkos paminėtais takais.

Laisvajame pasaulyje pasiklidę mūsų viengėnčiai niekada neužmiršo Vinco Kudirkos. Ir šiais metais su jo vardu susijusios sukaktys paminėtos beveik visuose telkiniuose. *Daytona Beach* lietuviai minėjimą surengė lapkričio 14 d., t. y. beveik V. Kudirkos mirties dienos išvakarėse (jis mirė lapkričio 16 d.). Minėjimą trumpu žodžiu pradėjo klubo pirmininkas. Jis pakvietė į sceną "Sietyno" meno ansamblį.

Dar 1934 metais mūsų žymusis dramaturgas Kazys Inčiūra sukūrė pjesę "Dr. Vincas Kudirka". Šis veikalas su dideliu pasisekimu buvo suvaidintas visuose to meto dramos teatruose. Vėliau šį veiklą kartojo ir visose šaly-

se pasklidusių lietuvių suorganizuoti teatro sambūriai. Vargu, ar gerieji mūsų kalbėtojai sugebėtų taip vaizdingai išryškinti V. Kudirkos asmeninę didybę, perduoti ano meto žmonių nuotaikas, jų nepailstamą kovą už didžiuosius mūsų tautos laisvės idealus, už savosios kalbos ir spaudos laisvę, kaip tai išryškinta K. Inčiūros veikale. Todėl tiesiog stebėtina, kad šiais sukaktuviniais metais šis veikalas nebuvo vaidinamas nei Lietuvoje, nei išeivijoje.

Žinoma, "Sietyno" ansamblis nepajėgtų viso veikalo parodyti scenoje. Tad buvo parinktos kelios būdingesnės scenos, kurias žiūrovams perskaitė "Sietyno" nariai. J. Sodaitis skaitė V. Kudirką, J. Daugėlienė – Kudirkos draugę ir globėją Valeriją, N. Kreivėnas – elgetą, legendinį knygnešį Antanėlį, o A. Šilbajoris visus skaitymus susiejo ir tuo pačiu visą veiklą išryškino. Skaitytojai sužavėjo žiūrovus ne tik tobulai pa-

ruoštu tekstu ir tinkamai išta-riamais žodžiais, bet ir tiems žodžiams pritaikyta sceninė laikysena bei kintančia veido išraiška. Tad ir visas skaitymas savaime įgavo vaidybinį pobūdį.

Skaitymas buvo pajavirintas keliomis šiai dramai pritaikytomis dainomis, kurias padainavo "Sietyno" mišrus choras. Dainas parinko ir programai pritaikė ansamblio vadovas muzikas A. Skridulis. Be to, jis ir visą programą scenai paruošė.

Ruošdamiesi šiam renginiui, ansamblio nariai paaukojo daug valandų. Gražiu jo paties pagamintu V. Kudirkos portretu bei skoningu audiniu su himno žodžiais sceną papuošė N. Karaša. Minėjimas praėjo darniai ir žiūrovams paliko neužmirštamą įspūdį. Tokia V. Kudirkos ir "Varpo" sukakčių minėjimo programa, be abejo, galėtų pasigėrėti ir kitų Floridos telkinių lietuviai.

Kazio Inčiūros veikalo "Dr. Vincas Kudirka" skaitytojai (iš kairės): J. Daugėla, J. Sodaitis, J. Daugėlienė, A. Skridulis, N. Kreivėnas, A. Šilbajoris.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

**KVIEČIAME
VISUS
I
TAUPĄ!**

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?

Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.